

Aanwezig Voorzitter: De heer T. Kaffa Raadsleden: De heer M. Bosman De heer R. Veerman Mevrouw E. Woudstra Mevrouw A. Oude Alink De heer W. Smith Mevrouw I. Jansen-Dirkx De heer M. Keijzer	Vervolg aanwezige raadsleden Mevrouw A. Prenger De heer G. Kruger De heer J. Loof De heer M. Ezinga Mevrouw H. van Schie Mevrouw M. ten Brummelaar Mevrouw A. Koegler- Böhm
Aanwezige portefeuillehouders: Burgemeester H. Sahin Wethouder L. Bentvelzen Wethouder W. van Damme Wethouder G. van Malsen Wethouder M. Wit	Griffie: Griffier: Mevrouw M.M.A. Tittse Mevrouw F.S. Habiboellah (verslag)

1. Opening

De voorzitter: Welkom bij dit forum Samenleving van dinsdag 28 oktober 2025. Heel veel geroezemoes inderdaad. Wat ben ik daarvan afgeleid.

2. Algemeen insprekrecht

De voorzitter: We kunnen nu gelijk gaan beginnen met agendapunt 2. En dat is algemeen insprekrecht van de burgers. We hebben vandaag één inspreker. Dat is mijnheer Brus. Goedenavond. U mag achter het kathedr gaan staan. Gaat uw gang. U heeft, zoals ik ... U heeft 5 minuten spreektijd en die begint zodra u begint met spreken, gaat uw gang. Het woord is aan u.

Inspreker: Dank u. Ik moet beginnen met te zeggen, geachte aanwezigen, maar er is een persoon die ik wel goed, of tenminste niet goed ken, maar wel herken. Mevrouw de burgemeester, u ook natuurlijk ... Fijn dat ik hier wat kan zeggen. Omdat ik te weinig ervaring heb met het toespreken van een bijeenkomst als vanavond, en ik zal het voorlezen, zou ik ongetwijfeld me niet altijd realiseren dat ik me niet houd aan gedragsregels die hier bij het forum dan wel bij het stadhuis gebruikelijk zijn. Daarom eerst mijn excuses voor mogelijk verkeerde woordkeuzes die uit mijn mond gaan komen. Vanochtend bij het ontbijt ontplofte bijna mijn mobiele telefoon door berichten die verschillende wijkbewoners op de buurtapp hadden geplaatst. En omdat ik uit die berichten begreep dat men zich niet gehoord voelden door de politieke verantwoordelijke personen op het stadhuis, heb ik maar de stoute schoenen aangetrokken en was van plan om ook mijn rollator mee te nemen, wat ik niet heb gedaan, want dat is lastig op de fiets. Omdat ik ook in de afgelopen maanden gemerkt heb dat de communicatie met het stadhuis verbeterd moet worden, ik zeg stadhuis, omdat dit woord bij mij in de afgelopen 65 jaar als inwoner van Rijswijk gewoon in mijn hersenpan is genesteld. Welk bericht

zette mij vanochtend aan het denken? Bericht was, wij voelen ons niet gehoord, niet begrepen, geïntimideerd en belazerd, al zo lang aan het aangeven dat het niet zo lang meer kan in deze hoek van de wijk. Het zijn niet mijn woorden, maar het werd via de buurtapp aan iedereen gestuurd en werd gevolgd door zeven felrode ronde gezichtjes die je met een whatsappbericht meegestuurd krijgt. Waar het in de communicatie tussen bewoners en gemeenten hier fout gaat, zou u allen als politiek verantwoordelijke personen met compassie reden moeten zijn om niet alleen te luisteren, maar actief aan de slag te gaan om met buurtbewoners eenvoudige oplossingen te vinden. En ik zeg vooral, met de bewoners. Ook ik heb persoonlijk ondervonden waar het met de communicatie met de gemeente aan schort. Hoewel ik zeker mijn dank wil uitspreken aan de mensen die werkzaam zijn met of voor de Beter Buiten-app. Hoewel er altijd verbetering te zoeken is in problemen, heb ik wederom persoonlijk ondervonden dat een luisterend oor bij de BuitenBeter-app werknemers bij de gemeenten regelmatig op een zeer adequate manier naar een oplossing wordt gezocht. Mijn 5 minuten spreektijd zal zo langzamerhand wel voorbijgaan. Als ik iemand van u benieuwd ... Als iemand van u benieuwd is om geïnformeerd te worden over mijn obstakels met de gemeente Rijswijk van de afgelopen jaren en welke eenvoudige oplossingen met jullie empathie naar mijn bescheiden mening aanwezig behoren te zijn, dan kan ik daarover zonder probleem duidelijkheid geven op een voor u allen natuurlijk geschikt moment. Want ik ben me terdege bewust dat u allen ongetwijfeld meer tijd steken in werkzaamheden hier op het stadhuis, dan wel thuis, om zo goed als mogelijk inwoners van Rijswijk te ondersteunen. Meer tijd dan u als politiek vertegenwoordigers van de bewoners in Rijswijk misschien indertijd kon inschatten toen u hier aan de tafel bent gaan zitten. Want dat sommige kleine lettertjes in het verleden over het hoofd werden gezien, heb ik uit krantenberichten kunnen lezen. Of die krantenberichten nu daadwerkelijk juist zijn, kunnen de betrokkenen natuurlijk alleen zelf bevestigen of ontkennen. Maar ik kan nu alleen maar de hoop uitspreken dat met een verbeterde communicatie een manier gevonden wordt om ondoordachte beslissingen door zowel de raad als mogelijk de burgemeester en wethouders ...

De voorzitter: U hebt nog 30 seconden, mijnheer Brus.

Inspreker: Ik ben klaar. Om de ondoordachte beslissingen uit het verleden aan te passen, om zodoende opnieuw een ontploffende buurtapp te voorkomen. Dat was het dan. Dank u voor het aanhoren.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Brus, voor uw tijd en energie. Ik wilde gaan vragen of er inderdaad mensen met vragen waren. Mijnheer Nunnikhoven, gaat uw gang.

De heer Nunnikhoven: Bij het forum mag je vragen stellen. U heeft een geheimzinnige tekst, maar niet echt duidelijk voor welke buurtbewoners of waar het specifiek om gaat. Want u heeft inderdaad ... Ik denk dat er genoeg partijen zijn die in de raad het gesprek met u aan willen gaan. Dat hoeft ik ... Ik hoeft geeneens rond te kijken. Maar u komt nu inspreken en u heeft nu het podium. Zou u het kunnen verduidelijken waar het om gaat en om welke wijk? En het liefst dat dat ook voor ... Er zijn ook mensen nu aan het kijken thuis. Dat dat duidelijk is.

Inspreker: Als ik het over communicatie heb, is het natuurlijk een heel breed begrip. Ik woon in een wijk die in 1958 gebouwd is in Rijswijk en dat was zover ik weet de oudste wijk in Steenvoorde. In de loop der jaren is die wijk flink uitgebreid. En er zijn een aantal zaken door vooral buurtbewoners in het verleden aangedragen, schriftelijk, telefonisch, waarschijnlijk ook met persoonlijke ontmoetingen van jullie als raad als de wethouders en de burgemeester, en die krijgen daar totaal geen reactie op of zo weinig dat dan opeens vanochtend deze ontploffende buurtapp ontstond. Als u wilt weten wat mijn ervaring is met het niet-communiceren, u zult niet blij zijn natuurlijk dat er de afgelopen twee jaar een containergate is ontstaan. Begin van dit jaar zat ik in het buitenland en ik kreeg een bericht

dat in mijn voortuin twee afvalcontainers waren gedumpt. En het woord gedumpt, betekent dat dat gewoon werkelijk in mijn voortuin waren neergelegd. Ik heb geprobeerd om via Google en andere manieren informatie te krijgen. Toen dacht ik van, de meest handige manier is om een e-mail te sturen naar de betreffende wethouder, om te vragen van, ik heb een paar vragen en hoe kan ik die beantwoord krijgen? Van de vier vragen die ik in de afgelopen maanden heb gestuurd, zijn er twee antwoorden gekomen na zeven maanden. De derde vraag is pakweg drie weken geleden beantwoord, waar ik het niet mee eens hoeft te zijn, maar dat heeft best lang geduurd. En vraag numero vier is tot op heden nooit beantwoord. Dan zeg ik van, dan schort het aan de communicatie.

De voorzitter: Dank u wel.

Inspreker: Ik begrijp wel dat de raad medeverantwoordelijk is voor beslissingen die door een wethouder gedaan wordt, want als jullie 51 procent instemmen, dan zal het doorgaan, als ik het goed heb begrepen, en als jullie als 51 procent er niet mee eens zijn, zullen jullie de wethouder natuurlijk op een bepaald moment moeten vragen, is er een andere oplossing te vinden?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Brus.

Inspreker: Alleen in mijn wijk ... Sorry. In mijn wijk is dat in de afgelopen maanden niet gebeurd.

De voorzitter: Mijnheer Brus, in het kader van de tijd heb ik volgens mij nog twee vraagstellers..

Mevrouw ...: Het wordt inderdaad wat lang. Voor de hele korte samenvatting, zijn er mensen die hebben in de BuitenBeter-app aangegeven dat er dingen in hun buurt, in dit geval bij u in de buurt, niet goed gaan of niet goed zijn en of de gemeente daar wat aan wil doen. Daar is niet echt goed op gereageerd. Er zijn ook mails over gestuurd. Er is niet zo goed op gereageerd. En de oproep om dat aan te passen en veranderen en u wilde dat signaal afgeven.

Inspreker: Nu vanavond, ja.

De voorzitter: Dank u wel.

Inspreker: Dat het niet mijn bedoeling was ...

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Prenger.

Mevrouw Prenger: Dank u wel, voorzitter. Mijnheer Brus, dank u wel voor het inspreken. Maar ik had graag wat onderwerpen van u gehoord, wat daar misgaat, en niet alleen op de afvalbakken.

De voorzitter: Is dat misschien een idee om dat na deze vergadering met elkaar contact op te nemen? Kopje koffie drinken. Of misschien bij mijnheer Kruger, die is heel erg begaan met de mensen. Ik denk dat dat een goed idee is om eens van gedachten te wisselen. Dat moet helemaal goed komen. Mijnheer Kruger net iets meer dan de rest.

Mevrouw ...: Mijnheer voorzitter, kunt u wel serieus blijven alstublieft?

De voorzitter: Dat is aan de voorzitter vandaag. Mijnheer Brus, hartstikke bedankt. Ik wens u een prettige avond verder.

Inspreker: Dan is het handig als ik moet blijven, als er vragen later zijn, of niet?

De voorzitter: Dat is nog een idee. Blijft u nog even zitten. Er komt nog een verrassing aan straks.

3. Lijst van ingekomen stukken: vaststelling wijze van afdoening

De voorzitter: Dan hebben wij nog het volgende agendapunt, lijst van ingekomen stukken en vaststelling wijze van afdoening. Zijn er nog dingen die geagendeerd ... Nee. Mooi.

4. Vaststelling agenda

De voorzitter: Agendapunt 4, vaststelling van de agenda. Is iedereen het eens met deze agenda? Ja.

5. Mededelingen college

De voorzitter: We komen bij het volgende agendapunt, mededelingen college. En ik heb het vermoeden dat mevrouw Bentvelzen een mededeling heeft. Gaat uw gang.

Mevrouw Bentvelzen: Wat doet u dat toch goed, voorzitter. Dat klopt. Ik heb een mededeling. Mededeling over de Wmo-wachttijden, om precies te zijn. En ik heb u eerder geïnformeerd of eerder aangegeven ... Dit stoort echt heel erg, voorzitter.

De voorzitter: Alsjeblieft, laten we het even ... Mijnheer Kruger, zou u even op de gang willen gaan staan? Mijnheer Kruger, even op de gang alstublieft. Het stoort heel erg in het verhaal. Dank u wel. Gaat u verder, mevrouw Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Goed. Dank u wel, voorzitter. In de raadsinformatiebrief van maart 2025 heb ik u op de hoogte gesteld dat wij de wettelijke termijnen voor de Wmo-meldingen niet overal behaalden en dat er gestart werd met een taskforce Wegwerken wachtlijst Wmo. Er is vanaf juli ingezet op het versneld afhandelen van openstaande meldingen. U weet allen denk ik nog wel met wat voor aantallen we toen te maken hadden, tussen de 700 en 800. Die aanpak laat nu duidelijk resultaten zien op 28 oktober. Dat is vandaag. Er staan er nog 112 inwoners op de wachtlijst. De laatste melding op de Wmo-wachtlijst, de langst wachtende melding, dateert van 1 oktober 2025. Dat betekent dat we weer binnen de wettelijke termijnen handelen. En dat betekent ook dat er heus wel eens een uitschieter tussen zit, omdat dat wat meer vraagt of meer uitzoekwerk vergt, maar de huidige wachttijd tussen de meldingen de afspraak ligt nu gemiddeld tussen de vier en zes weken. Alleen in de uitzonderlijke gevallen wordt de termijn nog eens overschreden, bijvoorbeeld als er aanvullende informatie van derden nodig is, als medische dossiers bijvoorbeeld. De wet biedt in die situaties nog steeds mogelijkheid om onderzoekstermijnen te verlengen. De doelstelling om uiteindelijk eind 2025 binnen de wettelijke termijn te werken, is daarmee feitelijk al gerealiseerd. De komende periode ligt de verdere focus nog op het structureel borgen van deze verbetering, zodat we niet weer terugvallen op hele lange wachttijden, en het verder verkorten van de doorlooptijden. De structurele formatie-uitbreiding van het zorgloket is daarbij uiteraard essentieel. Een verdere terugkoppeling heb ik u beloofd in december. Daar houd ik mij ook aan. Dan zal een bredere terugkoppeling volgen. Maar ik vond het noemenswaardig om vandaag toch en alle mensen van de Wmo hartelijk te danken voor het harde werk vanuit deze positie en daarnaast jullie op de hoogte te stellen van de toch verkorte wachttijden nu en de minder mensen op de wachtlijsten voor onze gemeente. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Bentvelzen. U heeft een vraag over deze mededeling? Gaat uw gang.

De heer Ezinga: Voorzitter, als het mag. Ik ben wel nieuwsgierig, wat zijn de meest essentiële interventies die de taskforce heeft uitgevoerd om dit zo keihard naar beneden te laten gaan?

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, nogmaals, ik kom natuurlijk in december terug met een uitgebreidere informatieverstrekking, waar we daar ook op inzoomen. Want we hebben een aantal dingen uitgevoerd, ingevoerd. Verkorten van tenminste administratieve lasten waar mevrouw Koegler altijd hard voor vecht, maar ook ... We hebben een formatie-uitbreiding gedaan, we hebben een tijdelijke inhuursituatie gehad, waarin we hebben gezorgd dat er met spoed zaken opgepakt konden worden. En de formatie-uitbreiding moet ervoor zorgen dat we niet weer terugvallen in het oude.

De voorzitter: Dank u. Burgemeester, u had nog een mededeling. Gaat uw gang.

Mevrouw Sahin: Dank u wel, voorzitter. Ik wil graag ook een mededeling doen, en het gaat om het volgende. Vanaf deze week, 1 november, gaat de landelijke publiekscampagne van Denk Vooruit starten op onder andere tv, radio en social media. En deze campagne richt zich op de boodschap of mensen al voorbereid zijn op noodsituaties. Het concretiseert het onderwerp weerbaarheid en vergroot de naamsbekendheid van Denk Vooruit. Wellicht heeft u die website wel eens bekeken om een noodpakket samen te stellen. Deze campagne dient ook als voorbereiding voor een huis-aan-huisboekje van Denk Vooruit dat vanaf eind november tot medio december verspreid zal worden. Alle huishoudens in Nederland zullen een boekje ontvangen met informatie en handelingsperspectieven over wat je moet doen tijdens een crisis. Onze gemeente sluit ook aan bij deze campagne om de bewustwording in Rijswijk te vergroten. Op de achtergrond werken we intern hard aan plannen om de maatschappelijke weerbaarheid in Rijswijk te versterken. En dat doen we stap voor stap en op een projectmatige manier. Het onderwerp raakt niet alleen veiligheid, maar heel veel thema's. Van sociaal domein, vitale voorzieningen, het bedrijfscontinuïteit van onze gemeentelijke organisatie. Het doel is om maatschappelijke weerbaarheid structureel in te richten binnen de gemeentelijke organisatie, maar ook onze inwoners, maatschappelijke partners en andere organisaties te betrekken bij dit onderwerp. Er wordt op dit moment een collegevoorstel voorbereid, waarbij ook een projectleider daarvoor geworven zal worden. En wij zullen ervoor zorgen dat na besluitvorming in het college u als raad daarover wordt geïnformeerd in ... Sowieso via een raadsinformatiebrief, maar ik denk dat het onderwerp zich ook heel goed leent voor een werkconferentie of een presentatie. Daar denk ik nog ... Over de vorm daarvan ga ik nadenken, wat goed passend is, misschien ook met de griffie, wat een aantal raadsleden praten wat gewenst wordt, in welke vorm. En komende vrijdag hebben we algemeen bestuursvergadering van de veiligheidsregio. En dan gaan we ook nader in op de pilots die in de verschillende veiligheidsregio's gerealiseerd gaan worden over hoe je een noodsteunpunt kunt inrichten. Het leek me goed om jullie hierover te informeren. Eerder zijn er vragen gesteld door de Rijswijkse VVD. Het is een onderwerp dat ons voor jullie allen, voor ons allen heel belangrijk is. Dank u wel, voorzitter.

6. Terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan wij door naar het volgende agendapunt, de terugkoppelingen gemeenschappelijke regelingen. Zijn er nog terugkoppelingen? Nee.

7. Overzicht toezeggingen en moties

De voorzitter: Krijgen we agendapunt 7, overzicht toezeggingen en moties. Vorige keer uitgebreid bij stilgestaan. Ik zie verder geen vragen of opmerkingen.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter? Ik wil graag een opmerking maken bij het overzicht openstaande toezeggingen.

De voorzitter: Gaat uw gang.

Mevrouw Bentvelzen: Daar staat een toezegging van mij dat ik de ASD, de Adviesraad Sociaal Domein, zou vragen om, even plat gezegd, naam- en rugnummer. Dat is gevraagd vanuit de fractie van de Partij van de Arbeid, uit monde mevrouw Van Nunen. En ik heb daar een reactie op gehad, maar die heb ik nog niet met u gedeeld. Dat is in de wirwar niet gelukt. Maar ik heb het antwoord. De ASD heeft aangegeven dat er verschillend wordt gedacht over het delen van hun persoonlijke achtergronden op de gemeentelijke website. En uiteraard is en blijft de uitnodiging staan aan eenieder die meer wil weten over de ASD om aan te schuiven bij een van de overleggen die zij hebben. Ook wil de ASD wijzen op het feit dat er een sollicitatieprocedure is voor de aanstelling als lid van de adviescommissie. Enkele ASD-leden zien dat als dé plaats waar achtergrond en motivatie ook kenbaar gemaakt wordt en zien het delen van dit profiel in het publieke domein als onnodig. Er is besloten dat ieder individueel lid van de ASD kijkt wat en zo ja, tot welk detailniveau als samenvatting van het eigen profiel gedeeld kan worden op de website van de gemeente Rijswijk. En daar gaan zij de komende tijd mee aan de slag. Ik hoop daar binnenkort weer wat meer over te horen, maar dat is voor nu mijn antwoord op de eerdere toezegging.

De voorzitter: Dank u wel. Zou u op verzoek van de griffie misschien de tekst op kunnen sturen en het nummertje van de toezegging?

Mevrouw Bentvelzen: Ga ik doen.

De voorzitter: Dank u wel. Goed. Gaan we naar agendapunt 8, vaststelling forum ... U heeft een vraag. Gaat uw gang.

Mevrouw Woudstra: Ik wilde nog bij moties en toezeggingen ... Heel fijn dat het gelukt is vorige keer om het allemaal te doen, maar ook dank aan iedereen op de achtergrond die eraan ... Hard aan heeft gewerkt. Namens mijn fractie nog even zeggen, want het is heel fijn om een geüpdatet overzicht te hebben. We zullen ook ons best doen zo SMART en zo doelmatig en kort mogelijke toezeggingen te vragen met duidelijke doelen, zodat we zelf ook weten wat de toezegging is en het goed bij kunnen houden. Ik vond dat een mooie opdracht ook aan onszelf om daar goed mee om te gaan als we toezeggingen vragen. Dat nemen wij mee.

De voorzitter: Kort en bondig. Dank u. Mooie toevoeging. Agendapunt 8, vaststelling forumverslag. U heeft ook nog een vraag of opmerking, burgemeester? Gaat uw gang.

Mevrouw Sahin: In het kader om de toezeggingenlijst zo up-to-date te houden, mag ik dan ook twee ... Ik zie namelijk twee toezeggingen die al afgedaan zijn.

De voorzitter: Absoluut.

Mevrouw Sahin: En dat is nummer 581, het declaratieregister college. Dat is inmiddels bijgehouden en online, dus die kan eraf gehaald worden. En hetzelfde geldt voor 592, de pandbrigade toevoegen aan de startnotitie Strategisch veiligheidsbeleid. Dat is ook gebeurd. Twee ... Deze twee kunnen er meteen af.

De voorzitter: Super. Dank u wel. Zo houden we hem proactief bij.

8. Vaststellen forumverslag 7 oktober

De voorzitter: Gaan we naar agendapunt 8, Raadsvoorstel Benoeming lid raad van toezicht Stichting De voorzitter: Agendapunt 8, vaststellen forumverslag 7 oktober. Zijn er nog vragen en of opmerkingen over? Nee. Mooi. Dan gaan wij schorsen in afwachting van wethouder Wit om agendapunt 9 te kunnen gaan behandelen. Dan zien we elkaar zodra het zover is. Blijf in de buurt. Dat is een hele goede. U kunt niet naar huis toe. Blijf even in de buurt de buurt.”

9. Raadsvoorstel Gezondheidsbeleid Rijswijk 2026-2029 (RV 25 053)

De voorzitter: Ik zie dat we nog geschorst zijn. Niet meer. Geachte aanwezigen, welkom terug. Welkom bij het vervolg van de forumvergadering Samenleving van 28 oktober 2025. En we beginnen, voordat we agendapunt 9, gaan beginnen met een mededeling van wethouder Wit. Aan u het woord.

De heer Wit: Voorzitter, dank u wel. Ik heb zo snel mogelijk geprobeerd beantwoording te geven aan de vragen in het andere forum, maar het waren er toch nog iets meer dan ik gedacht had. Goed, geen probleem natuurlijk, maar dat betekent dat u iets langer moest wachten. Een mededeling binnen de geldlening die wij van ... Aan het Museum Rijswijk hebben verstrekt, is een bedrag gereserveerd van 90.000 euro voor groot onderhoud. Een voorwaarde voor het verstrekken van die reservering, is dat het museum beschikt over een door de gemeente goedgekeurde meerjarenonderhoudsplanung, meerjarenonderhoudsplan, een MJOP. Dit MJOP is de afgelopen tijd meermaals besproken met het museum, de afgelopen jaren, zowel qua voortgang als qua inhoud. En omdat wij behoefte hadden aan een volledig beeld, hebben we uiteindelijk een onafhankelijk bureau een MJOP laten opstellen. Dat hebben we deze zomer ontvangen. De situatie is nu zo dat op basis van dit MJOP we nu de volgende stap kunnen zetten en dat we ook het museum kunnen gaan ondersteunen hierin. Maar tegelijkertijd zijn we nog wel geschrokken van de inhoud van dit MJOP. Want de investeringen die in de komende jaren op basis van het MJOP in het pand moeten worden gedaan, zijn fors hoger dan het beschikbare bedrag vanuit de lening wat er nog openstaat. Het is een pand wat veel uitdagingen kent, zowel een oud deel als een nieuw deel. Ook het nieuwe deel is al 25 jaar oud. Daar zitten ook onderhoudsvragen aan. Natuurlijk is er wel het een en ander uitgevoerd de afgelopen jaren, maar er is toch ook nog een stevige stap te zetten. 15 oktober heb ik dit besproken in het bestuurlijk overleg met Museum Rijswijk. We blijven ook in het overleg met zowel de raad van toezicht als de nieuwe directeur-bestuurder. En we zullen u later ook verder informeren als er meer duidelijkheid is over de gevolgen op korte zowel als lange termijn. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Koegler, u heeft een vraag. Gaat uw gang.

Mevrouw Koegler Böhm: Dank u wel. De wethouder heeft het over tegenvallende financiën bij het groot onderhoud. Is het daarmee gezegd dat de gemeente daar ook een rol in gaat spelen of is het in eerste instantie aan het museum om dat financieel te dragen?

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Wit: Het is aan het museum om dit te doen. Wij hebben het MJOP opgesteld, omdat we vonden dat we dat beeld nodig hadden. En wij blijven wel met het museum in gesprek over de wijze waarop dit gaat gebeuren. Maar zoals ik al aangaf, vanuit de lening die er eerder verstrekt is, is er op basis van deze MJOP nog wel de beschikking over een deel van die lening om hen nog te ondersteunen. Maar er zit nog wel een uitdaging.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Woudstra, u heeft ook nog een vraag over deze mededeling.

Mevrouw Woudstra: De eerste is deels beantwoord, maar mijn tweede vraag is nog in het kader van wanneer, hoe ... Wanneer kunnen we meer informatie verwachten? Kunt u daar een tijdsinschatting bij geven? Want dan kunnen we dat ook in de gaten houden.

De heer Wit: Dat kan ik niet. Daar heb ik echt geen idee van. Dat is complex. We moeten echt kijken samen met het museum, wat is belangrijk om uit te voeren? Dat verwacht ik toch echt ook van hen de stap om aan te geven, wat willen ze in eerste instantie gaan aanpakken? Er zijn een aantal criteria die daarin belangrijk zijn. Die hebben we ook besproken in het bestuurlijk overleg. Zo gauw ik daar meer informatie en ook over de planning heb, zal ik u daarover informeren.

De voorzitter: Tot slot, mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Dan wel het verzoek om dat voor maart te krijgen, of in elk geval een update te krijgen voor maart. Want we kunnen niet eeuwig in onzekerheid blijven. Ergens een termijn waarop we meer informatie krijgen, en dan kan het ook zijn, we zijn er nog niet uit of we hebben drie keer overlegd, we weten het nog niet. Maar ik zou toch wel graag richting maart een update krijgen.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Wit: Die toezegging ga ik doen.

De voorzitter: Mooi. Dank u wel. Perfect. Dank u. Dan gaan we door naar agendapunt 9, het raadsvoorstel Gezondheidsbeleid Rijswijk 2026-2029. RV25053. En dan wil ik vandaag beginnen met het woord te geven aan de fractie van het CDA. Gaat uw gang.

Mevrouw Van Schie: Gelukkig was ik hierop voorbereid, mijnheer de voorzitter. Het bevorderen van gezondheid en welzijn is noodzakelijk. Dat vinden wij ook als CDA. Er komen steeds meer uitdagingen, zoals computergebruik en gamen, bij die een risico gaan vormen voor de gezondheid. De hoofdvraag die ik bij dit stuk heb, is, waar houdt de verantwoordelijkheid van de overheid op en begint die van de burger? Het is wel een uitgebreid en gedetailleerd stuk namelijk. Graag een reflectie hierop van de wethouder. Het CDA is niet gelukkig met de scheiding tussen beleid en uitvoering. Wij zien dit als één geheel. Door in te stemmen met dit beleidsstuk, wordt de besluitvorming over uitvoering te veel ingekaderd. Die inkadering knelt bovendien, omdat een nieuw college nu de uitvoering ter hand moet nemen. In de paragraaf van hoofdstuk 3 is een kopje Wat willen wij bereiken opgenomen per onderwerp. Kan de wethouder aangeven wat daarvan in deze paragrafen nieuw beleid is? En dan als laatste, in aanvulling daarop, kan de wethouder de maatregelen om de mentale gezondheid te verbeteren verder verduidelijken? Die zijn nogal summier, vinden wij, in het stuk. Dat waren mijn vragen in de eerste termijn. Dank u wel, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Dan geef ik graag het woord aan de fractie van Rijswijks Belang. Gaat uw gang.

Mevrouw Koegler Böhm: Dank u wel, voorzitter. Het voorliggende gezondheidsbeleid zet terecht in op meer gezonde levensjaren en de gezonde generatie in 2040. De visie is ambitieus en de inzet van de gemeente is stevig. Dat waarderen we. Gezondheid is ook voor onze partij een belangrijk thema dat de aandacht verdient. Tegelijkertijd vinden we het essentieel dat gezondheid in de eerste plaats een persoonlijke keuze is. De gemeente moet kansen en mogelijkheden creëren, dat staat ook in het stuk, maar we vinden het ook wel belangrijk om aandacht te vragen dat we niet dwingend opleggen. We pleiten voor een faciliterende rol en niet een sturende of een betuttelende rol. In het beleid lezen we veel mooie ambities en termen als gezondheidswinst, weerbare generaties, een integrale aanpak, dat klinkt goed, maar het blijft best abstract. Wat onzes inziens ontbreekt, zijn concrete meetbare doelstellingen en een duidelijk tijdspad. Zonder deze elementen is het voor ons als raad

best lastig om de voortgang te volgen en de impact te beoordelen. Daarnaast is de financiële onderbouwing nog onzeker. De uitvoeringsagenda volgt pas volgend jaar, terwijl de SPUK-gelden worden gekort en het landelijk akkoord nog op zich laat wachten. We hebben al drie jaar vertraging opgelopen, want eigenlijk had in 2022 het beleid al klaar moeten liggen. We hebben ervoor gekozen om andere zaken prioriteit te geven en even te wachten op het landelijk akkoord. In februari zijn we hiermee gestart, met het beleid te schrijven. Maar nu blijkt dat eind dit jaar, begin volgend jaar, de landelijke nota er is. Misschien is het dan wel verstandig om toch nog even te wachten met het vaststellen van dit beleid. We hebben de volgende vragen aan de wethouder. Hoe wordt geborgd dat de gemeente ruimte laat voor eigen verantwoordelijkheid en keuzevrijheid van inwoners? Hoe krijgen de ambities en doelstellingen concreet vorm in de uitvoeringsagenda en wanneer kunnen we die verwachten? En wat zijn de risico's van het vaststellen van dit beleid zonder de duidelijke financiële dekking? En zijn er ook scenario's uitgewerkt voor het geval de landelijke middelen lager uitvallen dan verwacht? Tot slot, wat zouden de consequenties zijn als we nog enkele maanden wachten om te besluiten met dit beleid tot na het landelijk akkoord?

De voorzitter: Dank u wel. Geef ik graag het woord aan de fractie van Partij van de Arbeid. Gaat uw gang. Dan gaan we ... Dan parkeren we nog even. Gaan we heel even door naar de fractie van Wij Rijswijk.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel, voorzitter. Bij het voorwoord van deze beleidsnota voelde ik mij als persoon met een chronische ziekte eigenlijk buitengesloten. En ik denk niet dat dit de bedoeling is van dit college. Maar de woorden in de eerste zin deden mij eerst afhaken. Zonde natuurlijk, want ondanks een ziekte kan je er alles aan doen om zo ver mogelijk gezond te willen leven. Gelukkig herpakt het college zich verderop in de inleiding en in hoofdstuk 2 zich weer. Er wordt gewezen op het belang van meedoen naar vermogen. Dit is ... Dit laatste is absoluut iets wat Wij Rijswijk ondersteunt. Iedereen moet naar zijn eigen ... Zijn of haar eigen vermogen kunnen meedoen in deze samenleving. In een bredere blik op de gezondheid wordt dit extra benadrukt, met de woorden dat het accent ligt op de mens en niet op de ziekte. Dat geeft in ieder geval een beter gevoel. Verder ziet onze fractie een stuk ... In dit stuk een hoop cijfers die onderbouwen hoe het college tot inzicht is gekomen om verdere stappen te nemen op het gebied van gezondheid van jong tot oud. Wij Rijswijk kan zich vinden in een hoop inzichten en aanpakken, maar maakt zich net zoals de Adviesraad Sociaal Domein en ook de fractie van Rijswijks Belang net zeggende ernstig zorgen over het financiële kader en wat er straks prioriteit krijgt als de financiering beperkt blijft. Kan de wethouder aangeven waar de prioriteiten dan ook liggen en welke interventies mogen komen te vervallen als de financiën beperkt worden? Of komt in de uitvoeringsagenda een stappenplan waar op basis van prioriteit interventies wel of niet worden uitgevoerd? Er wordt aangegeven dat zicht op de financiën ... Dat er zicht op financiën is eind dit jaar, begin volgend jaar. Is dit nog steeds de tijdlijn? En is het ook mogelijk om die uitvoeringsagenda die nog volgt ook in het eerste kwartaal van 2026 op te leveren? Daarnaast maakt Wij Rijswijk zich zorgen over de toekomst van de inwoners van Rijswijk en met name de kinderen en jongeren die een sterk verstedelijkte regio wonen. We kunnen gewoonweg niet ontkennen dat de luchtkwaliteit slecht is, ruim de helft van onze inwoners geluidsoverlast ervaart en ruimte voor beweging schaarser wordt. Binnen onze wijken is ruimte voor spelen beperkt en moeten spelende kinderen uitwijken naar omliggende parken of een zeer beperkt alternatief. Dit bleek maar weer bij het uitwerken van het burgerinitiatief voor een skate- en speelveld voor kinderen ouder dan 10 jaar in Parkrijk. Ook zij worden uiteindelijk verwezen naar het Wilhelminapark. Ouders merken terecht op dat ze dat toch best wel spannend vinden, ondanks dat er begrip was voor de ... Van de initiatiefnemers voor de bedachte locatie ... Dat de bedachte locatie niet haalbaar was. Dat onze fysieke leefomgeving onder druk staat, is ook wat

het college constateert. Er wordt in dit beleid naar diverse andere nota's gewezen om dit onder controle te houden. Wij Rijswijk hoopt dat in alle bouwplannen met nog meer nadruk gekeken wordt naar de leefomgeving, met dit beleidsstuk in het achterhoofd. Want als je eerst een heel stuk moet fietsen voordat je eindelijk kan spelen, dan is er lol bij veel kinderen er snel van af en is die spelcomputer of computer of die telefoon een stuk makkelijker te bereiken. Dat kan natuurlijk ook weer niet de bedoeling zijn van het college. Daarom ook het bezoek aan de wethouder om wat vaker met die vuist op tafel te slaan als bij bouwplannen het groen in de openbare ruimte onder druk komt te staan en ook als er voldoende ruimte komt ... En ook dat er voldoende ruimte komt voor beweging, van jong tot oud. Niet op de lange termijn schuiven, maar direct inpassen. Dat leert het gezegde van uitstel komt afstel maar al te goed. Tot zover onze eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Geef ik graag het woord aan de fractie van Rijswijkse VVD.

De heer Ezinga: Voorzitter, dank. Ik hou het kort. VVD heeft kennisgenomen van dit voorstel en staat hier positief tegenover. Contrair aan mevrouw Van Schie van het CDA, zijn wij wel blij dat het beleid gescheiden is van de uitvoeringsagenda, omdat we hiermee ordentelijk ook het beleid zo kunnen beschouwen en dat er ook tijd is om de uitvoeringsagenda goed te positioneren met de gelden die nog niet bekend zijn en daarmee ook met zo min mogelijk risico kunnen worden ingevuld. Staat onverlet dat de prioritering waar ook naar wordt verwezen, wel van belang is. En zien wij ook graag uw reflectie daarop, zoals ook mevrouw Jansen-Dirkx hier aangeeft. Daarnaast ben ik ook zeer benieuwd naar de vragen ... De antwoorden van de vraag van D66 rondom Happy Fit, maar dat zal u niet verbazen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik in poging twee graag het woord aan de fractie van Partij van de Arbeid. Gaat uw gang.

De heer Bosman: Dank u wel. Blijkbaar is mijn naam nu Veerman, in plaats van Bosman. Maar dat ... En D66. Misschien al een voor ... Gegeven de landelijke uitkomst van morgen misschien. Dank. Dan doen we het zo. Het gezondheidsbeleid raakt direct aan de woon- en leefomgeving van onze inwoners en specifieke doelgroepen zoals oudere en eenzame jongeren. Meer gezonde levensjaren voor iedere Rijswijker is voor PvdA Rijswijk een zeer belangrijk doel en daar horen concrete acties bij. Het is ook door andere collega's genoemd, dat de concretisering daarvan belangrijk is en dat het af en toe vrij abstract is. Dat is een van onze vragen. Even kijken. Het is ook belangrijk dat het ook wordt gekoppeld aan het armoedebestrijdend beleid en specifieke doelgroepen in de uitvoeringsagenda, waarbij we een stap vooruit willen nemen in onze aanpak voor de komende jaren. Volksgezondheid is namelijk een thema dat op een integrale aanpak vraagt. Wat doet wonen, werken en je inkomen voor de mentale gesteldheid en gezondheid? En hoe zetten we ambities om in concrete stappen? Daar vraagt ook de adviesraad om. Verder nog ook een vraag van de adviesraad over de uitvoerende partijen die worden betrokken bij de participatie en in hoeverre daar sprake is van commerciële belangen en hoe dat beter geborgd kan worden. We vinden het belangrijk dat er ook andere participanten, zoals gebruikers en onze inwoners, worden betrokken bij de concretisering van de ambities. Het wordt ook door meerdere collega's gezegd dat er inderdaad die financiële onzekerheden zijn en of dat ... Wat dat ... Dat we eigenlijk die prioritering missen in het geval dat die financiële middelen beperkt blijken. Dan is het voor de PvdA met name belangrijk dat we mensen met een kwetsbare gezondheid en een kleine beurs weten te bereiken om ook een gezond leven te kunnen leiden en goed te kunnen bewegen onder andere. Er was al een antwoord van de wethouder op de vragen van de Adviesraad Sociaal Domein. Maar we zouden ook graag van de wethouder zelf horen hoe, even kijken, hoe die prioritering werkt, maar ook over de niet-commerciële partijen, in hoeverre hoe die worden

betrokken. Verder nog twee specifieke vragen gegeven de cijfers. Namelijk dat overwicht al een opvallend kenmerk is in Rijswijk. Hoe pakken we dit concreet als gemeente aan om dit substantieel naar beneden te brengen? Ook vallen de ernstige eenzaamheidscijfers van jeugdigen tussen 16 en 25 jaar op in Rijswijk. Dat is ongeveer 10 procent hoger dan het landelijk gemiddelde. In hoeverre is hier een voor verklaring te geven en welke stappen worden ondernomen om deze situatie te verbeteren? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u. Dan geef ik het woord aan de fractie van GroenLinks. Gaat uw gang.

Mevrouw Oude Alink: Dank u wel, voorzitter. Als eerste vind ik het een klein beetje krom dat we in het hele land met zijn allen toestaan dat de leefomgeving ongezonder wordt. Dan heb ik het over ongezond eten, sigaretten, reclames van frisdrank, dat we veel zitten en dat de leefomgeving steeds ongezonder wordt door luchtvervuiling en een warmer klimaat. We roken in Rijswijk vijf sigaretten mee, ook niet-rokers. En daarna moeten we eigenlijk volgens de wet tegen onze inwoners zeggen, eigenlijk zou je het anders moeten doen, individueel. Maar we begrijpen heel goed ... Kijk, wij vinden dat de sleutel bij het aanpakken van de aanjagers van ons gedrag ligt en niet bij de consumenten. Maar ik begrijp ook heel goed dat wij als gemeente kleine een kleine taak hebben en daarvoor hebben we gelukkig dit gezondheidsbeleid. Er zijn drie aspecten die wij graag noemen uit het beleid. Als eerste de vaccinatiegraad en de acties die worden genomen om dit te verbeteren. Ik zie een mooi voornemen. Wijkgerichte aanpak om vaccinaties voor jonge kinderen toegankelijk te maken. Lijkt me geen overbodige luxe. Ik vraag me af hoe deze aanpak eruit zal zien. In Den Haag bestaat er al een wijkgerichte aanpak. Tenminste, daar begint men mee op dit moment. Wordt daar ook naar gekeken? Kunnen we daarbij aansluiten misschien? En is er ook inzet op het tegengaan van desinformatie? Ons tweede punt is de mentale gezondheid van met name jongeren. Want ik ben heel blij dat mentale gezondheid als een van de prioriteiten in dit stuk staat. Want net als de Adviesraad Sociaal Domein schrokken wij nogal van het aantal jongeren dat zich eenzaam voelt en kampt met geestelijke gezondheidsproblemen. Dat vinden we echt heel hoog, die cijfers. We sluiten ons ook aan bij de vragen van de PvdA, wat is de relatie met inkomen, bestaanszekerheid et cetera? In het stuk staat dat het college die relatie wel ziet. Dat wekt bij mij de suggestie dat een goede aanpak voor armoede en schulden bestrijding wellicht kan helpen. Is het college het daar dan ook mee eens? En ik vroeg me ook af, wat is de relatie met de ggz en lange wachtlijsten voor hulp bij eventueel ook lichtere mentale klachten? Want ik zie in het stuk dat mensen worden doorverwezen naar Welzijn bijvoorbeeld om eenzaamheid en depressie te verlichten. lijkt mij goed. Wellicht helpt dat heel goed. Maar is het ook de inschatting dat dit voldoende zal zijn? Want normaliseren is prima, tot op zekere hoogte. Want er komt een moment dat mensen echt professionele hulp nodig hebben en die is er dan misschien niet. En hoe kunnen wij dit verbeteren, als actie vanuit de landelijke overheid op zich laat wachten? En hoe gaan we ongelijk investeren? Als derde punt, de gezonde leefomgeving. Best wel essentieel. Het is ook al genoemd, ook door mijn collega van Wij. We bouwen veel, we krijgen GGD-adviezen, nu en dan, ongevraagd. Het zou wel goed zijn als we die heel serieus nemen, zodat we die problemen die we nu in de versteende omgeving hebben, dat we die in de toekomst misschien gedeeltelijk kunnen voorkomen. Hittestress neemt toe. Het is goed dat dat als probleem wordt erkend. Klimaatcrisis is ook een gezondheidscrisis. We moeten blijven inzetten op vergroening en verkoeling, zowel op straat als in woningen. En ik was benieuwd of het isolatieprogramma hier ook een rol in speelt. Op pagina 29 staat een tekenend cijfer. Ik zie dat ongezonde verkooppunten in tien jaar tijd met bijna 50 procent is toegenomen. Ik vind het dan niet zo gek dat overgewicht niet daalt. We kunnen als gemeente de voorkeur geven aan gezonde bedrijven en ongezonde reclames weren. Hebben we het ook al eerder over gehad, dat weet ik. Maar we kunnen natuurlijk niet alles, maar we kunnen misschien

wel doen wat we wel kunnen. En verder begrijp ik de vraag van D66 over het Leefstijloket. Misschien kan dit beter een deel worden van andere loketten waar inwoners toch al terecht kunnen. Dan vind je ze misschien sneller. En verder sluit ik me aan bij de vragen over de financiën die al zijn gesteld. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. De fractie van Beter voor Rijswijk. Gaat uw gang.

Mevrouw Prenger: Dank u wel, voorzitter. Bijna alles is al gezegd, als je als laatste aan de beurt bent. Twee dingen. Beter voor Rijswijk maakt zich ook ernstig zorgen over de vaccinatiegraad. Als we die omhoog zouden kunnen krijgen, heel graag. Maar ik vraag me af, hoe wordt gemeente of de ambities uit deze nota daadwerkelijk leiden tot een gezondere leefstijl bij onze inwoners? Dat wil ik graag van de wethouder weten. Dat was mijn eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Tot slot de fractie van, even kijken, D66. Gaat uw gang.

De heer Veerman: Last best. Dank u wel voor dit mooie stuk. We hebben op de informatiebijeenkomst natuurlijk al uitgebreid gesproken over dit stuk. En ik zie zeker hele goede verbeteringen en aanpassingen. Publieke, in het kader gezondheid, is een van de speerpunten landelijk, maar ook lokaal voor D66, waar we veel aandacht aan besteden. Ik mis wel een paar dingen. Ik heb al een paar dingen gehoord. Ik noem de mentale gezondheid onder andere. Maar ik mis ook suïcidepreventie bijvoorbeeld. Dat gaat 1-1-2026 in. Ik vraag me af waarom dat niet meegenomen is wat duidelijker in deze notitie. Daarnaast fysieke leefomgeving, is heel belangrijk, ook voor bewegen en sociaal domein, maar ook binnen gezondheid. En de eisen die gesteld worden door de GGD, zijn daar zeker belangrijk in. En ik heb af en toe het idee, als ze het over geluidsoverlast of over SchoneLuchtaakkoord hebben, dat die bij het bouwen wat we veelvuldig doen, te veel nog naast ons neergelegd worden. Wat dat betreft kunnen wij als de raad daar wel een rol in betekenen. We kunnen natuurlijk wel heel veel willen bouwen, bouwen, bouwen, omdat we woningen moeten hebben, maar als je ziet dat de andere kant de gezondheid van de burgers daardoor achteruitgaat, betekent in de toekomst dat we daar ook een rekening voor krijgen en die betalen we met ons allemaal. En die vang je niet op met de OZB-opbrengsten die hoger worden, denk ik. Als we kijken naar de algemeenheid, is dat de gezondheidsachterstand in Rijswijk niet minder mag worden dan in andere gemeentes. En daar draagt deze nota wel aan bij, denk ik, dat we weer een stap maken. Ik ben het eens dat we eigenlijk in 2022 al een nota hadden moeten maken. Dat is toentertijd nooit gebeurd, waarschijnlijk door de diverse akkoorden die er toen lagen. Die kwamen eigenlijk pas in 2023, maar enfin. Is dat niet gedaan op een of andere reden. Vandaar dat we nu een beetje achterlopen. We kunnen natuurlijk op de landelijke nota wachten. Volgende ... In de komende maand, november, daar zitten we bijna in, zal dit door de commissie behandeld worden en in december komt u dan echt ... We hebben al even de discussie gehad over van, waarom zit die uitvoeringsagenda er niet bij in de informatiebijeenkomst? Dat was niet de plek. Dat weet ik. Maar het is wel een punt wat ik ook aan de overkant hoor van Rijswijks Belang, we zouden ook even wat kunnen wachten en dit hele plaatje meenemen in het nieuwe ... Voor een nieuwe coalitie in maart. En daar van tevoren zorgen dat je die twee bij elkaar pakt. Gebeurt dat niet, ben ik wel nieuwsgierig, en dat heb ik ook in de vragen die ik nu niet ga stellen, ook schriftelijk al van tevoren gesteld, in hoeverre we meegenomen worden in die uitvoeringsagenda. Want ik mis heel vaak hoe, wat, waarom en cijfers. Ook als we het over de akkoorden hebben, zie ik helemaal niks terug wat we tot nu toe hebben bereikt. Dan kan je wel geen gezondheidsbeleid hebben, maar er zijn diverse monitors geweest, ook van het RIVM. die cijfers zie ik hier niet in terug. ik zie heel veel cijfers, VTV, noem het allemaal maar op. Dat is ook heel prima. En ook vanuit de GGD. Die moeten we ook benutten en hierin vermelden. Dat zijn ook richtlijnen waar we wat mee

moeten, want ik zie in algemeenheid dat we in heel veel gebieden gewoon achteruitgaan in plaats van vooruit. Dat is wel een slechte zaak. Daar moeten we zeker een tandje bijzetten. Wat verder nog ... Naast mijn schriftelijke vragen had ik nog, even kijken ... Wat ik ook een beetje mis, is, naast reclame, wat ik ook een hele goede vond van GroenLinks, daar is ook landelijk actiebeleid op vanuit ... Om daar iets mee te doen. En er zijn natuurlijk ook gemeentes dat ... Volgens mij hebben we het hier al eerder over gehad in het kader van het sociaal domein een keertje, over dat je als gemeente natuurlijk wel wat kan doen op reclamebeleid, is dat dat je gewoon reclame voor slechte middelen ... En dat gaan we ... Landelijk wordt dat nu ook binnenkort meer aangepakt. Maar er zijn al gemeenten die daar vooruit op lopen. GroenLinks Utrecht bijvoorbeeld heeft gewoon al een plan klaargemaakt dat reclame van McDonald's bijvoorbeeld gewoon niet meer vertoond mag worden. Dat zou een optie kunnen zijn. Daar zouden we naar kunnen kijken. En dan hoeven we misschien niet gelijk helemaal alles te verbieden, maar je zou wel iets kunnen gaan doen. Wat mij ook zorgen baart, is het vaperen onder jongeren. Ik denk dat we daar ook iets mee moeten. Enerzijds moeten we kijken ... Blijkt dat dat landelijk maar ook misschien wel in Rijswijk, en dat zouden we met de burgemeester moeten bekijken, dat er heel veel ondermijning op dat gebied plaatsvindt. Want er zijn punten waar jongeren wel hun middelen kunnen halen, ook in Rijswijk. Hebben we die in kaart? Wat kunnen we ermee doen? Kunnen we daar boa's op zetten? Moeten we daar meer beleid op ontwikkelen, samen met de burgemeester, samen met de politie? Want dat is gewoon ondermijning. Dat is niet volgens de wet dat die middelen verkocht mogen worden, dus moeten wij daar ook handhaven. Daar moeten we wel iets mee. Want als we dat doen, betekent het ook dat er minder gevaped kan worden. Want dat is echt een probleem onder jongeren. Ik denk dat we daar iets meer mee moeten dan wat er nu in een notitie staat. Daarnaast hebben we het over roken gehad. Ik heb ooit een toezegging van u gekregen dat er een lijst met rookvrije plekken zou komen naar mij toe. Die heb ik nog niet gekregen. Maar die zou in het kader van dit beleid wat we nu hebben wel goed zijn, want ik zie ook bijvoorbeeld bij nieuwbouw gebouwen nog te vaak dat de tegels er niet liggen, bij noodlokalen bijvoorbeeld van scholen, en daar zouden ze gewoon ... Zouden we in onze bestemming, bij onze voorwaarden om iets te bouwen, op moeten nemen, dat die rookvrije plekken gewoon ook gelijk gegarandeerd zijn en dat het meegenomen wordt in de bouwbestemming. En dat zou toch wel een punt zijn wat we verder kunnen uit ontwikkelen. Tot zover de eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Dan geef ik nu graag het woord aan wethouder Wit voor de beantwoording. Gaat uw gang.

De heer Wit: Dank u wel, voorzitter. Allereerst dank ook voor de vragen, maar ook voor de positieve opmerkingen. Uiteindelijk is dit wel een gezondheidsbeleid wat naar mijn idee, en ook naar het idee van het college, een stevige stap zet richting verbetering van de gezondheid van onze inwoners. En dat is nodig. Want uit de cijfers blijkt wel dat op een groot aantal vlakken wij achterblijven bij zowel onze directe burens, maar vaak ook op de Nederlandse cijfers. Regio Haaglanden is ... Wordt vaak gebruikt als de spiegel waar we naar kijken. Moet je natuurlijk wel rekening mee houden dat daar ook gemeenten als Pijnacker, Nootdorp, Wassenaar et cetera bij zitten. Er zit wel verschil in omgeving. Maar uiteindelijk is dat wel de spiegel die we ons voorhouden, die we ook binnen ... Bij de GGD gebruiken om te kijken, hoe doen we het? En dan doen we het inderdaad op een aantal dingen zeker niet goed. Mentale gezondheid daarin, dat wordt door een aantal van u duidelijk genoemd, is ook echt wel iets waar ik me zorgen over maak. De vraag is gesteld, waar komt dat door? Als ik dat antwoord had, zou ik het heel een stuk makkelijker maken om er ook iets aan te doen. We weten dat het een combinatie van factoren is. Dat heeft te maken met de druk die zeker ook op jongeren wordt gelegd. Of het nu vanuit school

is of vanuit vriendengroepen of vanuit sportbehoeftes, of in ieder geval, er kan verschillende druk lichten op die jongeren. Tegelijkertijd komen we uit een coronaperiode waarin we nog niet helemaal duidelijk hebben wat het effect is geweest van toch een groot aantal jongeren die in hun ontwikkeling daarin een achterstand hebben opgelopen. Het cijfer eenzaamheid zal daar ook zeker mee te maken hebben. Aan de andere kant kun je dan ook zeggen, dat is in Den Haag hetzelfde geweest en daar zijn de cijfers minder schokkend. Ja, we hebben daar iets te doen. Dat is ook iets waar we regelmatig met zowel ggz als met JGGZ contact over hebben. Mijn collega, Lisa Bentvelzen, als ik kijk naar jeugd, heeft daar ook vaak gesprekken over. Het is uiteindelijk iets waar we echt iets mee moeten. En we hopen ook met de stappen die we hier inzetten of in ieder geval met het kader dat we hiermee scheppen, dat we daar straks ook stappen in kunnen zetten. Over het algemeen denk ik nog steeds dat we een gemeente zijn die potentie heeft om onze inwoners echt gezonder te laten leven en gezonder te laten zijn. We hebben een groene omgeving, het is nog een relatief groene gemeente. Ondanks de vele bouwprojecten die er zijn, blijft het nog een aantrekkelijke gemeente om te wonen en ook om te recreëren en te verblijven. De GGD speelt daar zeker een rol in, zoals een aantal van u ook aangeeft. Zowel bij de Omgevingsvisie als bij bouwplannen komt er gevraagd maar ook ongevraagd advies van de GGD. Hoe gaan we daarmee om, wat kunnen we daarin doen? Dat zit echt op meerdere thema's. Dan hebben we te maken met geluidsoverlast, dan kijken we naar de inrichting van de openbare ruimte, over inderdaad de omgeving. Hoe past het in de omgeving eromheen, in de wijken? Hoe is voor, zeker als je het hebt over seniorencomplex, de nabijheid van voorzieningen geregeld? Dat zijn allemaal dingen die ook door de GGD zijn aangedragen in de zienswijzeprocedure rondom de Omgevingsvisie en die we ook echt serieus nemen. Ik zit in het algemeen bestuur van de GGD en dat zijn echt punten die op tafel liggen. Dat in het algemene verhaal. Ik denk dat we nu ... Ik ga even kijken of ik per fractie af ga. Ik zal ongetwijfeld dubbelingen hebben en misschien nog wat dingen vergeten, want ik heb heel veel vragen gehad. Maar dat geeft ook wel aan dat het leeft onder u. En ik vind dat ook belangrijk om te constateren. Het CDA begint eigenlijk met de vraag, waar houdt de verantwoordelijkheid van de gemeente op en waar begint de verantwoordelijkheid van de inwoner? Het is natuurlijk een beetje een grijs gebied. Aan de ene kant gaan wij niet dicteren en verplichten aan inwoners wat zij achter hun voordeur doen. Aan de andere kant kunnen we wel met bijvoorbeeld de rookvrije zones aangeven dat op bepaalde plekken roken niet toegestaan is. Er zijn grenzen, dat ... Zeker ook op gebied van voeding zouden we inderdaad kunnen overwegen, waar GroenLinks het over had, om fastfoodreclames te beperken. Ik ben daar een voorstander van. Ik wil ook zeker bekijken hoe we dat verder kunnen uitwerken. Maar we kunnen niet dwingen. We kunnen niet achter die voordeur gaan staan en tegen de inwoners zeggen van, u mag dit derde biertje niet meer drinken. Zo werkt het niet. Zou ook heel vreemd zijn, denk ik. Maar we kunnen wel de inwoner proberen te overhalen om te kijken naar matiging, om te kijken naar meer beweging, om ... En daarin faciliteren in de openbare ruimte en ook met dit beleid en straks de uitvoeringsagenda die hierachter komt. Velen van u hebben vragen gesteld over scheiding beleid en uitvoering. Een deel is daar positief over, een deel ziet dat liever in elkaar geschoven. Wij hebben echt gedacht om dit uit elkaar te halen, omdat wij nu die kaders duidelijk willen hebben, omdat we straks als we binnen een aantal maanden eigenlijk weten wat we vanuit die aanvullende zorg- en welzijnsagenda aan financiële middelen gaan krijgen voor de komende tijd, dat op een goede manier samen met de inwoners, samen met ook de partners die we hebben, daar kunnen kijken hoe we dat effectief kunnen inzetten. En dat is op basis van het beleid zoals we het afgelopen jaren gevoerd hebben, op basis van het Gezond en Actief Leven Akkoord. Alle afkortingen die u ook in deze nota heeft gezien, dat zijn er heel veel, kunnen we echt kijken met u en met alle hoe gaan we dat inzetten? Als wij ook deze uitvoeringsagenda met u erbij hebben gepresenteerd, dan zullen we daar ook

wel ... We zullen dat naar u toesturen. En dan ga ik daar ook graag het gesprek over aan. Natuurlijk zullen we ook voorafgaand kijken hoe we daarmee omgaan en zoveel mogelijk informatie ophalen, maar zeker ook, en dat vind ik echt belangrijk om te benadrukken, vanuit onze inwoners. Waar ligt de wens, waar ligt de behoefte en wat vindt men belangrijk? Uiteindelijk, de maatregelen die wij in dit rapport hebben staan, de prioriteiten die worden een aantal keer ... Door een aantal mensen worden daar vragen over gesteld, hoe gaan we die prioriteiten duidelijk stellen en wat zou er eventueel afvallen, mochten de middelen tegenvallen? Dat is natuurlijk iets wat in die uitvoeringsagenda naar voren moet komen. Dit is een kaderstellende nota. Daarin geven we aan, dit willen we graag doen. Dit denk ik dat wij kunnen bereiken ook met de middelen zoals we die nu voorzien, zoals we die de afgelopen tijd gehad hebben. Natuurlijk zullen we creatief en goed moeten kijken naar verdere uitbreiding. Een deel hiervan is ambitie en heeft ook echt aanvullende financiering nodig. We zullen toch echt moeten afwachten hoe het huidige of het nieuwe kabinet daar straks mee omgaat en welke middelen zij daadwerkelijk beschikbaar stellen. Want er wordt aan de ene kant wel gezegd, we gaan ... In november wordt die in de commissie besproken. Dat klopt. Maar we hebben morgen verkiezingen, dus het is maar de vraag of daar daadwerkelijk ook op korte termijn echt een besluit over komt. En dan nog maar de vraag welke middelen daaraan gehangen worden. Dat is echt iets waar ik dan toch nu zeg van, laten wij die stap naar voren zetten. Prioritering doen wij op basis van financiële middelen, maar vooral ook op wat we weten wat nu al werkt. We weten dat heel veel dingen zoals we die nu uitvoeren op basis van het GALA en al die andere akkoorden, maar ook van op basis van het gezondheidsbeleid, zoals in 2019 is vastgesteld, dingen die we daarin doen en die werken, gaan we natuurlijk doorzetten. Tegelijkertijd zoeken we heel duidelijk, en dat hebben we ook in deze nota proberen duidelijk te maken, naar verbreding. Hoe ga je om met integrale inzet, hoe ga je om met armoedebelief? We hebben ... We zien gewoon heel duidelijk dat er een connectie is tussen armoede en mentale gezondheid, tussen armoede en fysieke gezondheid, in welbevinden. Eigenlijk al ... Je kunt ze eigenlijk een op een overal wel aangeven. De cijfers spreken voor zich. Even kijken. Ik denk uiteindelijk, als we kijken naar die integrale aanpak, dat we proberen hier al die domeinen die we binnen de gemeente hebben te betrekken, zowel jeugd als onderwijs als cultuur. Zo breed mogelijk zorgen dat onze inwoners in een gezonde stad, maar ook in een stad wonen waar ze zich fijn voelen en waar ze hun welbevinden op een hoger niveau kunnen krijgen. En dat is wat we hiermee beogen. Rijswijks Belang vindt het abstract en het financiële zit er ook niet in. Dat klopt inderdaad, omdat we gewoon niet weten wat dat financieel gaat worden. Nogmaals, ik ben dan geen voorstander van om maar niks te doen. Want op het moment dat wij nu de kadernota vaststellen, kunnen we duidelijk straks, als we weten wat we beschikbaar krijgen vanuit die AZWA-gelden, zeggen, dit zijn dan de lijnen die wij belangrijk vinden, dit zijn de lijnen die onze inwoners belangrijk vinden, dit zijn de lijnen die onze partners ook belangrijk vinden. En dan ga ik meteen even inhaken op de vraag die ook vanuit dat adviesraad gesteld is. Hoe gaat u ervoor zorgen dat je niet commerciële belangen dient? Daar zijn wij zelf voor aan de lat. Wij houden die controle daarop. Wij gaan zeker niet ons oor alleen maar te luisteren leggen naar commerciële partijen. Daarom gaan we ook echt onze inwoners betrekken, maar ook de maatschappelijke instellingen in onze gemeente die niet een commercieel belang dienen, dus een brede participatie daarin. In de uitvoeringsagenda trouwens werkt ... Wordt ... Denkt de GGD ook mee. Ook de pilaren onder het beleid van de GGD zelf worden daarin meegenomen. En dan moeten we natuurlijk wel ... Die regionale expertise kunnen we van hen gebruiken en ook de voorbeelden die zij kennen vanuit andere gemeenten. Het is echt een integrale blik op de problematiek. Hoe borgen we eigen keuze van mensen, vraagt Rijswijks Belang ook nog. Ik denk dat ik er net op in ben gegaan. Uiteindelijk heeft iedereen gewoon zijn eigen keuze om hieraan mee te doen. Op bepaalde punten waar wij ...

Waar er wetgeving is, daar zullen wij wel gaan handhaven. Dat begrijpt u. En dat heeft dan vooral te maken met roken, alcoholmisbruik in de openbare ruimte. Noem maar op. Maar uiteindelijk ga ik niet bepalen wat u wel en niet achter de voordeur wat doen. Ik heb echter wel een zeer sterke voorkeur, dat zullen we ook in de communicatie naar onze inwoners naar buiten brengen, dat bepaalde dingen je beter wat minder kan doen en sommige dingen misschien wat meer, zoals bijvoorbeeld fruit en groente eten, wat ook nog steeds schrikbarend voor mijn gevoel laag percentage mensen voldoende doet. Wat heeft ... Zijn de scenario's als er vanuit landelijk niet genoeg geld beschikbaar is? Goed, nogmaals, wij verwachten niet dat het geld wegvalt. We verwachten ook niet dat het gehalveerd wordt. We zien wel een 10 procent korting op die SPUK naar voren komen. We zien ook wel dat er ... Dat we nog wel wat uitdagingen hebben op de ambities die we hier hebben. Maar uiteindelijk denk ik dat we met de prioritering die we straks, als we weten hoe de financiële vlag erbij hangt, nog steeds een hele hoop kunnen doen en dat we die scenario's iet per definitie verschillende scenario's nodig hebben, maar dat we gewoon goed moeten kijken wat werkt, wat kunnen we doorzetten en met gelden die beschikbaar zijn, wat kunnen we dan als extra stap zetten? En dan kijken we ook naar de cijfers, waar ligt de grootste ... De vraag eigenlijk. Nogmaals, inwoners en cijfers. De consequenties van wachten op landelijk beleid, nogmaals, ik denk dat ik daar duidelijk over geweest bent. Wij verwachten trouwens die uitvoeringsagenda in het tweede kwartaal van 2026 aan te geven. Dat heeft er puur mee te maken omdat die financiën vanuit het AZWA toch echt niet eerder beschikbaar zijn, verwacht ik, dan aan het eind van dit jaar, zo niet, pas in januari. We hebben daar best nog wel een uitdaging. We proberen dat zo snel mogelijk te doen, maar we moeten ook de participatie op poten zetten. Want ik kan hier wel tegen u zeggen, we gaan de participatie op een goede manier doen, we gaan de inwoners betrekken, we gaan de maatschappelijke partners betrekken, en vervolgens zeg ik, maar ik heb het in februari klaar, ik vind dat niet realistisch. Je moet daar ook echt de tijd voor nemen om dat op een goede manier te doen. Het zal inderdaad zo zijn dat de uitvoeringsagenda voorgelegd wordt uiteindelijk ... Of richting de raad gaat van ... Na de verkiezingen van 2026. Even kijken. Wij Rijswijk, mevrouw Jansen-Dirkx, het is zeker niet mijn bedoeling geweest om u buiten te sluiten of om mensen met een chronische ziekte buiten te sluiten. Maar het is natuurlijk ... Het is wel zo dat we inderdaad kijken zowel naar mensen die natuurlijk al een chronische ziekte hebben, maar zeker ook kijken, het gaat niet alleen om ziekte, het gaat ook echt om voor die ziekte, die stap voor die ziekte. Maar als u het zo gelezen heeft, dan neem ik daar persoonlijk wel ... Neem ik dat ter harte om te ... Maar zo is het niet bedoeld. Ik ben blij dat u later in het stuk ook aangeeft ... Wel heeft gezien dat dat ook niet onze insteek was. U vraagt mij om aan te geven wat er dan wel of niet afvalt. Nogmaals, die prioritering die moeten we echt denk ik samen gaan opstellen. Dit is echt het kader wat we exact wel en niet kunnen doen. Grotendeels wat we al doen, een aantal ambities naar voren halen als daar de middelen voor zijn. En ook binnen onze eigen organisatie kijken, hoe kunnen we die integrale aanpak zo goed mogelijk laten landen? En u heeft een pleidooi om meer naar de leefomgeving te kijken, een gezonde leefomgeving. Daar sta ik 100 procent achter. U kent mijn passie als het aankomt op groen, u weet hoe ik het groenbeleid hier verdedigd heb en waar u gelukkig ook vrijwel allemaal mee ingestemd heeft. En ik vind ook echt dat we de leefomgeving op een goede manier moeten blijven behandelen. En met al die ontwikkelingen, en dat zijn er veel, erg moeten kijken naar die openbare ruimte. Niet voor niets hebben we ook in het Havenkwartier heel duidelijk een behoorlijk financiële bijdrage van de ontwikkelaars geëist om die openbare ruimte op een goede manier in te richten. En dat is wel de manier denk ik waarop je dat in een stad als Rijswijk moet gaan doen. VVD had eigenlijk geen vragen, behalve dan een algemeen aantal opmerkingen. Maar ik heb een aantal dingen ook al beantwoord die volgens mij ook in uw lijn lagen. De Partij van de Arbeid heeft gevraagd om even te reflecteren op die ... De vraag van de adviesraad. Die

prioritering, daar heb ik net al iets over gezegd. En ik denk, als het aankomt op de commerciële partijen, dat ik daar ook duidelijk over geweest ben. Echt serieus, dat is iets waar we zelf naar kijken. Goed, uiteindelijk brengen we het naar uw raad en zult u daar ook mij zeker op controleren. Daar heb ik zomaar alle vertrouwen in. Maar ik weet niet of ik er dan nog zit, laten we wel wezen. Even zien. U geeft nog wel ... U vraagt wat specifieke vragen over bepaalde dingen hoe we die gaan aanpakken. Nogmaals, we zullen die uitvoeringsagenda dan nog wel op moeten stellen. We doen de meeste dingen die we willen doen, die zitten al in de programma's die we momenteel draaien vanuit het Gezond en Actief Leef Akkoord, vanuit Integraal Zorgakkoord, vanuit alle andere programma's die we momenteel hebben. Echt heel specifiek, welke acties gaan we uitvoeren, dat zal vooral zitten op wat we doen en wat we eventueel nog extra kunnen doen als we ook duidelijkheid hebben over die financiering. GroenLinks heeft vragen gesteld over de vaccinatiegraad. Die maakt mij ook absoluut zorgen. Dat is een zorgkindje van de hele regio, maar zo langzamerhand landelijk. Er zijn een aantal factoren die daarin meespelen. U kent ze waarschijnlijk wel. Dat heeft te maken aan de ene kant met toch een groep mensen die vanuit geloofsovertuiging niet vaccineert. Die is echter niet heel erg veranderd. Wat we wel zien, is dat er daadwerkelijk een groep mensen na corona kritischer, zoals ze het zelf noemen, kijken naar de informatie die vanuit RIVM of overheid naar hen toekomt over vaccinaties. We hebben echt een stevige dip gezien na die tijd. En daar maak ik me zeker zorgen over. Samen met GGD proberen we ook die desinformatie aan te pakken en zo helder mogelijk te communiceren daarover. Uiteindelijk, de wijkgerichte aanpak, zoals wij die voorstellen, zullen we ook met de GGD doen. En de GGD helpt ook Den Haag daarin. Het ligt in de lijn der verwachting dat wij ook op die manier gaan communiceren. Het is zorgwekkend, dat ben ik met u eens. Klein lichtpuntje dat we in 2025 als een van de weinige gemeenten wel weer een lichte stijging zien. Het is wel minimaal, laten we het zo zeggen. Mentale gezondheid, ik heb net ook al gezegd, zijn we van geschrokken. Is er een relatie tussen inkomen en mentale gezondheid? Ja, heel duidelijk. Die is er gewoon. Dat zien we. Maar dat is niet alleen tussen mentale gezondheid en inkomen, maar veel meer aspecten van gezondheid. U geeft daarbij aan, u zet het door naar Welzijn, dat is leuk en aardig, maar hoe zit het dan met wachtlijsten en als die mensen vanuit Welzijn niet geholpen kunnen worden en ze komen alsnog weer terug binnen de ggz-afdelingen, hoe kunnen we daar dan mee omgaan, is dat voldoende? Welzijn, we kunnen natuurlijk niet alle problematiek naar Welzijn toesturen. Er wordt echt goed gekeken, wat is haalbaar, wat is ook zo licht dat daar een oplossing met een goed gesprek misschien nog wel helpt? Maar uiteindelijk moet je toch echt wel kritisch kijken ook wat binnen Welzijn de mogelijkheden zijn. Die zijn ook niet onuitputtelijk, zoals u weet, en zoals mijn collega naast mij ook weet. Gezonde leefomgeving, nogmaals, we nemen de GGD heel duidelijk daarin mee en zullen ook altijd hun adviezen, Omgevingsvisie of bij bouwplannen, meenemen en ter harte nemen. Er zitten wel grenzen aan natuurlijk, maar ik vind ook dat je als ... Daar zit wel iets wat je als inwoner ... Waar ligt de grens tussen wat inwoners kunnen en wat je als gemeente moet doen? Hier zit duidelijk iets waar je als gemeente naar voren moet stappen. Hittestress geeft u nog aan. Er zijn veel wijken ... Een aantal wijken in Rijswijk die echt hittestress hebben. Deels heeft dat te maken met nog groen wat op moet komen. Deels heeft dat te maken met industrie waar toch minder groen aanwezig is. We lopen meerdere programma's om daar toch stappen in te zetten, ook binnen de werklandschappen van de toekomst in de Plaspoelpolder. En tegelijkertijd ook in het vergroenen van de wijk. We planten veel bomen terug. Helaas moeten we ook wel eens bomen weghalen. U hebt mij ook gevraagd, sla wat harder op tafel met uw vuist als het om groen weghalen gaat. Ik doe het echt regelmatig. Ik heb zelfs een speciaal boomoverleg wat ik elke maand heb met mijn mensen hier. Maar het is soms erg lastig om een boom te laten staan, als je zo'n beetje het hele riool eronder moet vervangen. Er zijn echt uitdagingen. Sommige dingen kunnen, sommige dingen kunnen

niet. Ongezonde verkooppunten. Ik ben het met u eens, ik vond het ook een behoorlijke stijging. Het is wel iets wat we regionaal zien trouwens. Het is veel. Ik vind ook dat ... Het liefst zie ik natuurlijk dat jeugd blootgesteld wordt aan gezonde voeding. Dat proberen we natuurlijk ook op scholen. Dat proberen we ook ... Dat wordt ook landelijk door de GGD en door allerlei instanties wel gepromoot. Maar het blootstellen aan is zeker een uitdaging. Ik wil ook zeker wel kijken in hoeverre we met ons beleid omtrent de reclame in openbare ruimte daar een stap in kunnen zetten. Maar goed, uiteindelijk hebben we dat niet in dit programma staan en is ook echt iets anders. Wellicht kunnen we daar samen eens een keer over praten. Het meten van onze ambities. Hoe meten we onze ambities? Dat is door meerdere mensen ook gevraagd. Goed, uiteindelijk, wat we ook in het stuk hebben staan, op het eind gaan we wel kijken, en er zijn best wel veel kanalen die wij door landelijke organisaties, maar ook door de GGD en door alle organisaties die hierin ook genoemd worden, die wij krijgen, die we ook zullen blijven monitoren. Het is, er werd al even gesteld, de Happy Fit-monitor heeft ook jaarlijks ... Hebben die ook ... Verstrekken wij ook de, hoe heet dat, evaluatie daarvan. En je ziet ook wel dat daar sommige dingen wel goed gaan, sommige dingen niet goed in gaan. Dan zul je ook misschien een beetje moet sturen. Kom ik straks nog even terug op de vraag van D66 omtrent Happy Fit. Maar uiteindelijk proberen we natuurlijk met de gegevens die we vanuit alle instanties ook in dit rapport hebben staan, en er zijn, zoals mijnheer Veerman terecht aangeeft, nog veel meer gegevens beschikbaar. Je moet wel ... Wij hebben wel ergens een grens getrokken, omdat het anders wel erg onoverzichtelijk wordt om alles hierin te zetten. Ik denk dat dit prima is om in onze omgeving te kijken hoe staan we ervoor ten opzichte van andere gemeenten die een vergelijkbaar profiel hebben. Maar we moeten daar zeker nog stevige stappen in zetten, maar we hebben ook duidelijk wel in dit ... Aangegeven dat we die evaluatie ter harte gaan nemen en ook een goede stap in moeten maken. Exact hoe ga ik nu nog even niet met u ... Kan ik nog even met u delen. Even kijken. Dan kom ik bij D66 als laatste. Ik doe eerst even de vragen die u hier gesteld heeft, anders ben ik straks de draad weer kwijt. Suïcidepreventie staat er nog niet in, maar dit wordt wel opgepakt in de uitvoeringsagenda. Het gesprek met Indigo loopt hier momenteel al over. Die stappen zijn we al aan het zetten. Veel bouwen en de gezondheid van de omgeving, ik denk dat ik daar net antwoord op heb gegeven. Waarom niet even wachten? Ook dat heb ik denk ik beantwoord. Wij vinden het echt belangrijk om nu toch die kaders vast te stellen en dan met die kaders en de AZWA-middelen straks gericht die uitvoeringsagenda te kunnen uitvoeren. Anders hebben we die kaders nu nog niet vastgesteld. Dan moeten we eerst weer met de kaders naar u toe komen en vervolgens nog gaan vaststellen. Ik denk dat dat niet verstandig is. Wat hebben we wel en niet bereikt? Goed, veel cijfers hebben we natuurlijk in dit stuk al gemeld. U geeft aan, er zijn nog veel meer cijfers die je zou kunnen noemen. We hebben wel wat bereikt op een aantal punten, maar we zien toch ook dat op een aantal, op een groot aantal kentallen echt achteruitgaan en ook ten opzichte van de omgeving. We hebben nog een stevige stap te zetten. Tegelijkertijd hebben we nu een document liggen wat dusdanig veel meer basis biedt dan het document wat in eerdere instantie 2019 is vastgesteld. Niets afdoende aan de inzet die toen gedaan is, maar ik denk dat we nu een beter beeld hebben en daarmee ook een betere stap naar de toekomst kunnen zetten. Reclame heb ik het denk ik net al even over gehad. Vapen. Vapen is ... We noemen vaperen wel in het stuk. Het is een zorg. Het is een grote zorg voor mij ook. Ik heb een dertienjarige zoon, die wordt er dagelijks aan blootgesteld. Hij heeft er nog geen enkele interesse in gelukkig. Maar ik heb ook de foto's gezien van mensen die langdurig vaperen. En dat is een stuk definitiever dan wanneer je een tijdje rookt. Ik vind het echt een zorg. Dat wordt gedeeld door de GGD en ook door al mijn collega-wethouders hier in de omgeving. Maar het is erg lastig om daar handen en voeten aan te geven. We zien dat de verkoop van vapes onderhands door hun vriendjes of via internet bijna niet te reguleren is. Het is gewoon

ongelooflijk moeilijk om daar een stap in te zetten. We zijn daar met de GGD wel naar het kijken, hoe kunnen we dat beter aanpakken? Ik vind persoonlijk ook dat hier de landelijke overheid echt tekortschiet. Het is echt een landelijk probleem, het is een Europees probleem feitelijk. We hebben in Europa momenteel een iets grotere vuist op tafel ... Kleinere vuist op tafel te slaan, heb ik begrepen. Ik vind wel dat we hier ook vanuit de VNG moeten aanbrengen ... Aandringen richting overheid, zorg dat je hier meer aandacht voor hebt. Het risico wordt onderschat, ben ik bang. Niet door longarts, kan ik u vertellen. Roken. Helemaal terecht dat u vraagt om die lijst. Die heb ik u niet verstrekt. Dat ga ik zeker zo spoedig mogelijk doen. Excuus daarvoor, want ik had het idee dat die al wel verstrekt was. Wel kan ik u vertellen dat ik afgelopen halfjaar nog een aantal van die plekken zelf geopend heb. We blijven wel hard bezig. Ik vind het een interessante, u zegt, voorwaarden vastleggen bij nieuwbouw van scholen. Als je een nieuw schoolplein plaatst, zorg dat die tegels erin liggen, ga dan niet nog een jaar of twee wachten. Helemaal terecht. We kunnen die tegels ... Ik weet niet hoelang die nog beschikbaar zijn bij de GGD, maar ik ga zeker het gesprek ook even voeren. Uiteindelijk vind ik dat ook een verantwoordelijkheid die we samen met mijn wethouder, collega-wethouder, van onderwijs eventjes goed moeten gaan oppakken. En dan heeft u nog digitaal vragen gesteld voorafgaand aan dit debat. Hoe ... Het Sportakkoord, dat eindigt per 2026. Er is formeel nog geen toezegging dat het doorloopt daarna. Dat klopt inderdaad. Hoe gaan we die opgedane kennis van de afgelopen jaren dan borgen? We hebben natuurlijk via de gelden van het Sportakkoord en de BRC ook een verenigingsondersteuner en een beweegmakelaar aangesteld. Het is de bedoeling dat we deze ook na 2026 gewoon behouden als gemeente. Die kennis blijft binnen. En daarnaast zijn we als gemeente met het ingaan van het Sportakkoord ook veel meer domeinoverstijgend gaan werken. Nu zit de kennis niet meer bij één persoon op één functie, maar is dit breder weggezet in de organisatie en kunnen we hier ook op vertrouwen dat dat in de organisatie beschikbaar blijft. U geeft aan dat er een preventiebeleid moet komen. Dat heeft u aangegeven bij de wethouder Sociaal domein. Ik ben blij dat breed over de domeinen wordt uitgezet. Het te ontwikkelen preventie-investeringsmodel zou hier een mooi instrument voor zijn. In het gezondheidsbeleid is al aangesloten op de brede blik op gezondheid, waarmee de focus ligt op het voorkomen van ziekten in plaats van het genezen van ziekten. En een preventieve aanpak met aandacht voor die achterliggende factoren, juist die invloed hebben op gezondheid. Daarnaast is naast het Nationaal Preventieakkoord voortgeborduurd op de recent landelijk verschenen samenhangende Preventiestrategie. Het wordt wel degelijk al meegenomen. En hiermee is ook vanuit het gezondheidsbeleid reeds domeinoverstijgend gekeken naar het bevorderen en stimuleren van gezondheid. En daarnaast werd aan de Haagse Preventieaanpak gerefereerd, als ik het goed heb. En daarin zijn gezondheid, sociale basis en leefomgeving geïntegreerd. En in feite is dit in het gezondheidsbeleid dat aan de raad voorligt nu, dat vandaag voorligt, ook meegenomen. We verkennen nog wel voor 2026 om een apart kader voor preventie in een sterke sociale basis op deze domeinoverstijgend werken met jeugd en onderwijs en leefomgeving, om die een extra impuls te kunnen geven. U noemt Happy Fit. Happy Fit wordt genoemd als werkende erkende interventie. We noemen het niet letterlijk als werkende erkende interventie, we noemen werkelijk erkende interventies en daarmee de ... Vervolgens in de volgende zin Happy Fit als een organisatie die daar uitvoering aan geeft. En dat doen zij op hun manier. Het staat er niet letterlijk in, maar ik snap uw zorg wel. Happy Fit is uiteindelijk benoemd als een interventie die we doen nu. Het is een contract wat loopt tot en met 2026. Die middelen die ze afgelopen tijd gehad hebben, zal ook komend jaar ... Zullen die voor hen beschikbaar blijven. Het geldt dat we in bredere context van het Integraal Zorgakkoord en Gezond en Actief Leef Akkoord ook kijken naar de inzet hiervan, mede in relatie tot interventies op andere gebieden of andere interventies op dit gebied. En dit geldt ook voor meer inzet op leefstijl van volwassenen. Maar we verwachten

dat dit een plek gaat krijgen in het aanvullend zorg- en welzijnsakkoord. We zijn nu wel met partijen in gesprek, maar echt extra inzet hierop realiseren is momenteel even niet mogelijk. Dat zullen we in de prioritering straks of in de uitvoeringsagenda verder moeten oppakken. Even kijken. U geeft aan dat de gemeente ... Vele onderzoeken aangeven dat de gemeente tot een loket moet komen voor alle vragen van burgers en daar waar sneller toe geleid kan worden naar voorliggende voorzieningen. Waarom richten wij een nieuw leefstijlloket op en kozen we niet voor één loket voor alle ... Het leefstijlloket wordt niet door ons opgericht, maar op eigen initiatief vanuit de huisartsen, in samenwerking wel met andere partijen. Dit leefstijlloket dat richten wij niet op. Wij natuurlijk wel proberen, is, dat is ook al eerder hier ter sprake gekomen, dat wij ook willen kijken of we onze loketten op een centrale plek kunnen hebben, zodat we de doorgeleiding ook op een goede manier kunnen blijven vormgeven. We onderzoeken nog wel wat de rol van de gemeente daarin is. We zitten in de verkenningsfase ook met die huisartsen, waarbij wij aansluiten op de ontwikkeling van zorg naar gezondheid en het breed-toegangsteam binnen de gemeente. Wat zoals ik net al aangaf, gaan we in de bredere context van het Integraal Zorgakkoord en het AZWA kijken naar inzet van de gelden, maar het contract met Happy Fit loopt nog door tot en met 2026. U geeft aan ... Dank daarvoor, dat er veel goede aanzetten worden gegeven. En soms gaan we op bepaalde dingen niet in. Vapen en handhaving op roken. Dat zullen we toch echt ook in de uitvoeringsagenda dan verder een beeld moeten geven. Maar nogmaals, ik geef ook daar net al aan dat het echt niet eenvoudig is. En hoe gaat u ervoor zorgen dat wij betrokken worden bij de verdere uitwerking in de uitvoeringsagenda? De raad gaat over de vaststelling van de kaders natuurlijk, deze kaders. En de uitvoeringsagenda wordt door ons als college vastgesteld, maar we gaan wel breed in de participatie en zullen ook kijken hoe we daar u op een goede manier mee kunnen betrekken, om die uitvoeringsagenda ook daadwerkelijk goed kunnen laten landen. Uiteindelijk volgen we dan wel de reguliere P&C-cyclus als het aankomt op de verdere uitvoering als het om financiële middelen aankomt. Voorzitter, lang verhaal. Maar ik denk dat ik mijn eerste termijn hiermee afsluit.

De voorzitter: Het was een heel helder verhaal, mijnheer Wit. Dank u wel. We gaan het rondje nog even maken of er nog behoefte is aan een tweede termijn. Dan begin ik graag met de fractie van CDA. Heeft u nog behoefte aan een tweede termijn?

Mevrouw Van Schie: Zeker, voorzitter.

De voorzitter: Gaat uw gang.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel. Ik heb nog als vraag aan de wethouder of u aan kunt geven hoe dit beleid gaat helpen bij de prioritering waarover een aantal malen is gesproken. En ten tweede zou ik graag willen weten welke van de financiële middelen er in het raadsvoorstel zijn of in het reguliere beleid die wel structureel beschikbaar zijn voor gezondheid. Dan had ik nog twee vragen die even aan uw aandacht zijn ontschoten. De eerste is in de paragrafen van hoofdstuk 3, is het kopje Wat willen wij bereiken opgenomen per onderwerp. Kunt u aangeven wat daarvan nieuw beleid is? En de laatste, is het mogelijk dat u de maatregelen om de mentale gezondheid te verbeteren verder verduidelijkt? Dat was mijn tweede termijn. Dank u wel, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Dank u. De fractie van Rijswijks Belang.

Mevrouw Koegler Böhm: Dank u wel, voorzitter. En dank aan de wedstrijden voor het warme pleidooi. Voor Rijswijks Belang is in ieder geval wel duidelijk waarom we nu al stappen zetten vooruitlopend op het landelijk akkoord en waarom het ook goed is om toch nog niet enkele maanden te wachten. We blijven het wel lastig vinden om zonder dat financiële plaatje exact te

weten waar we nu ja of nee tegen zeggen. Maar de ambities en hetgeen we naar streven met dit beleid, dat kunnen wij steunen als Rijswijks Belang. Kijk, in het tweede kwartaal komt de uitvoeringsagenda. Het landelijk akkoord naar verwachting zou er ook zijn, even los van wat er landelijk gebeurt met de verkiezingen. Dan vinden we het wel belangrijk dat in die uitvoeringsagenda onze doelstellingen echt duidelijk meetbaar en realistisch en tijdgebonden, gewoon wat een doelstelling hoort te zijn, dat dat op die manier in de uitvoeringsagenda staat. En kijk, dit raadsvoorstel, daar kunnen wij als raad mee akkoord gaan of tegenstemmen, maar de uitvoering agenda krijgen wij gewoon als ingekomen stuk en daar kunnen wij in het forum nog wat van zeggen. We willen nu ook vast aangeven dat het in ieder geval dan ook een bespreekstuk zal zijn, maar we vinden het dan ook wel belangrijk dat, mocht het wel nodig zijn, gezien de financiën en prioriteiten, dat beleid geherijkt kan worden als dat nodig is. Dan hebben we nog een vraag over, of eigenlijk een opmerking, over het verbieden van fastfoodreclames door de partij van GroenLinks en de wethouder. Wat Rijswijks Belang betreft is dit echt een exemplarisch voorbeeld van betutteling. Dat hoeft van ons echt niet. Is ook niet iets wat we lokaal moeten willen oppakken. We vragen ons ook echt oprecht af of er concrete bewijzen zijn dat het verbieden van zo'n van fastfoodreclame daadwerkelijk leidt tot gedragsverandering. Wat ons betreft, is het echt symboolpolitiek en moeten we ons daar als gemeente echt niet mee bezighouden.

De voorzitter: De fractie van Wij Rijswijk. Gaat uw gang, mevrouw Jansen-Dirkx, dan bent u. Gaat uw gang.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Geeft niet. Ik was heel even afgeleid. Dank voor de woorden, mijnheer de wethouder. En dat waardeer ik zeer. En zoals ik al zei, in de rest van het stuk kwam het niet zo nadrukkelijk naar voren. Maar het is fijn dat u het even benadrukt dat het echt zo niet bedoeld heeft. Verder heeft onze fractie het goed begrepen dat we de uitvoeringsagenda, dat we in die uitvoeringsagenda de vrij gevraagde prioriteringen gaan zien en dat die planning voor de uitvoeringsagenda nog steeds wel het eerste kwartaal 2026 is, dat ... Daar willen we nog even duidelijkheid over. Dan wil Wij nogmaals de nadruk leggen op die fysieke leeromgevingen, zeker als het gaat om jongeren. Want te vaak hoort onze fractie nog in wijken van jongeren dat ze zich vervelen, er niks te doen is. En dat is natuurlijk niet helemaal waar, dat geef ik ook wel eerlijk toe. Maar wel dat er te weinig ruimte is voor ontmoeting. Er ligt niet voor niets nog een motie voor ontmoeting voor ontmoetingsplekken voor jongeren in Rijswijk Buiten uit 2021. Dat ontmoeten helpt ook tegen vereenzaming, dus nadrukkelijk het verzoek om bij de uitvoeringsagenda dit echt prioriteit te geven. Het mes snijdt namelijk aan twee kanten. Brede participatie wordt toegepast in de uitvoeringsagenda's, geeft u aan, en dat is natuurlijk hartstikke fijn. Toch zou Wij Rijswijk graag zien dat we bij ... Dat we die inwoners ook betrekken bij dit soort beleidsstukken, want dat deden we wel met onze partners. En in dit stuk hadden we ook de inwoners al kunnen bevragen over hoe zij hiertegen aankijken. Misschien kan de wethouder aangeven waarom de keuze is gemaakt om dat nu niet te doen. Of hij kan aangeven dat het in de toekomst misschien wel gedaan kan worden. Tot zover onze tweede termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Geef ik graag het woord aan de fractie van de Rijswijkse VVD. Gaat uw gang.

De heer Ezinga: Voorzitter, hartelijk dank. Dat klopt, mijnheer de wethouder. Ik had inderdaad niet zo heel veel vragen. Ik was in beginsel, ik ben nog steeds in beginsel positief over dit stuk. Ik heb wel een aantal aanvullende punten. En ik begin eigenlijk met het Happy Fit-gedeelte. U gaf daar een antwoord op de vraag die mijn collega van D66 reeds had gesteld. Maar ik merkte in uw beantwoording dat u wel positief stond over Happy Fit als interventie die er zodanig plaatsvindt.

Tegelijkertijd weet ik ook, en weten we allemaal, dat er een evaluatie niet heel lang geleden heeft plaatsgevonden waar we ook wel kritisch naar kunnen kijken en wat voor impact en effect die interventie precies heeft. Kunt u dan vanuit deze positie dan wel toezeggen dat, zodra de uitvoeringsagenda ontwikkeld wordt, dat er wel nadrukkelijk kritisch, constructief kritisch, wordt gekeken naar de werkzaamheid van Happy Fit als zodanig en dat er ook wordt gekeken naar aanvullende alternatieven, zoals ook mijn collega van D66 eigenlijk oppert in zijn betoog rondom zijn schriftelijke vragen? Omdat er misschien wel hele andere interventies mogelijk meer werkzaam zijn. Dat is vraag één. Verder kan ik niet anders dan steun geven aan het betoog van mijn collega van Rijswijks Belang, als het gaat om de reclames. U geeft aan dat u eigenlijk lokaal wil onderzoeken dat er bepaalde reclames die slecht zijn voor de gezondheid te willen verbieden. Ik denk dat buiten de argumenten die mevrouw Koegler geeft, dat het ook een best wel gevaarlijk precedent gaat scheppen van, gaan we dan stoppen met die reclames als we fastfood zouden gaan verbieden? Gaan we dan de gehaktballen van de slager ook verbieden, die net zo slecht zijn, of de reclames voor de wijnen van de diverse alcoholische winkels die wij ook hebben in ons centrum van Rijswijk? Ik hoor graag ook een reflectie daarop. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Geef ik graag het woord aan de fractie van de Partij van de Arbeid, met een kleine omweg.

De heer Bosman: Even kijken. Dank u wel. Dank voor de beantwoording van alle vragen. Het was volgens mij een zeer complete beantwoording. Ik heb verder geen additionele vragen. Ik had ook nog wel ... Ik ben het wel eens met wat mevrouw Koegler zei van Rijswijks Belang, dat de ... Dat we hierna natuurlijk als informatie de uitvoeringsagenda opgestuurd krijgen, dat dat was ook wel een motivatie om toch te vragen naar een soort van prioritering of hoe die prioritering dan precies werkt en om dat dan ook eventueel op te nemen in deze beleidsnotitie. Verder wilde ik ook nog reageren op wat mevrouw Koegler zei over betutteling. Volgens mij is er een goede reden dat bedrijven miljoenen uitgeven aan reclame, omdat het werkt, in zekere mate. En als je die reclame niet laat plaatsvinden, heeft dat denk ik een positief effect op de volksgezondheid, als het ongezonde producten betreft. Want u vroeg namelijk over, heeft dat effect? Goed, ik heb verder geen academische studies gezien, maar volgens mij lijkt me dit een hele logische aanname. En als ik nog een momentje heb in de komende dagen, dan ga ik daar nog even wat studies op nalezen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u. U wilt hem interrumpen of een aanvullende vraag stellen?

Mevrouw Koegler Böhm: Ik heb wel een vraag aan mijnheer Bosman.

De voorzitter: Gaat uw gang.

Mevrouw Koegler Böhm: Want ik heb ook geen wetenschappelijke studie daarna gedaan. Ik ken de resultaten niet. Misschien de wethouder wel. Maar denkt u nu echt dat als er geen reclame is, dat de kinderen van tegenwoordig dan geen Happy Meal willen bij de McDonald's woensdagmiddag?

De voorzitter: Dank u. Daar mag u op reageren. Gaat uw gang.

De heer Bosman: Doe ik met liefde. Ik vind het een mooie discussie. Volgens mij, wat ik eerder zei, er zijn redenen waarom mensen of bedrijven miljoenen uitgeven aan reclames om de verkoop te stimuleren en om te zorgen dat er niet één Happy Meal wordt gegeten, maar honderd of honderdduizenden. Dat zijn een aantal bedrijven die heel veel geld hebben om een

ongezonde levensstijl te promoten in onze gemeente. En ik denk dat dat een goed reclamebeleid daarop moet toezien om dat te voorkomen.

De voorzitter: Dank u. Goed. Dan wil ik graag het woord geven aan de fractie van GroenLinks. Gaat uw gang.

Mevrouw Oude Alink: Dank u wel, voorzitter. We zijn natuurlijk blij met de handreiking van de wethouder die we net hebben gekregen, zowel op het vaccinatiebeleid als over de reclames. U geeft aan, samen met de GGD gaan we een wijkgerichte aanpak starten. Ik vraag me af wanneer we daar uitzicht op hebben. En volgens mij hebben we zicht op de wijken in Rijswijk. Waar is extra aandacht nodig en waar gaat het wel goed? Kunnen we dit met maatwerk aanpakken en wat zou dat dan kosten qua geld en organisatie? We zijn het ermee eens met uw analyse dat inderdaad welzijn en welzijnswerk en sociaal werk niet altijd voldoende zou zijn om mentale problemen op te lossen. Dat geeft u ook aan. Ik ben benieuwd, wat kunnen we doen als de wachtlijsten oplopen en mensen echt te lang moeten wachten? Is er überhaupt iets wat we als gemeente kunnen doen? En we zijn blij met de handreiking over de reclames, dus wij gaan er graag over in gesprek, ook met andere partijen. En ik denk dat het wel ... Het is eenvoudig. Het werkt om reclames te verbieden, want zo normeer je gezond gedrag iets meer. En natuurlijk helpt het niet volledig, maar dit is wel waar wij over gaan. Het is effectief geweest als het gaat om roken, het is effectief geweest als het gaat om drinken, het is effectief geweest als het gaat om gokken. Je hoeft niet actief ongezonde zaken te promoten. Niemand is sterker dan wat je elke dag om je heen ziet. En de enige die hier profijt van hebben, dat zijn de bedrijven die mijnheer Bosman noemt. Tot zover.

De voorzitter: Dank u. Geef ik graag het woord aan de fractie Beter voor Rijswijk. Gaat uw gang.

Mevrouw Prenger: Dank u wel, voorzitter. Beter voor Rijswijk kan zich helemaal vinden in het betoog van mevrouw Koegler van Rijswijks Belang en de VVD. Ik denk dat we wel moeten uitkijken dat Rijswijk niet de meest betuttelende gemeente wordt van heel Nederland, en zeker met die reclame en de commercials van de fastfoodketens. Waar ga je de grens trekken? Wie bepaalt wat gezond is voor iemand en wie bepaalt wat niet gezond is voor iemand? Mensen zijn niet wilsonbekwaam, kunnen zelf ook hun keuzes heel goed maken.

De voorzitter: Dank u wel. Daar mag u op reageren. Gaat uw gang.

De heer Bosman: Ik wil daar toch graag op reageren. Ik denk inderdaad dat dat ... Ik heb het antwoord er ook niet op. Ik denk dat er wel studies zijn over van, wat is gezond, wat is ongezond? Ik denk, als we daarnaar op zoek gaan, naar die ... De handvatten daarvoor, die zullen ongetwijfeld bestaan. Ik heb er helaas nog geen studie over kunnen doen. En ik zou misschien ... Ik weet niet of we het de meest betuttelende gemeente zouden moeten noemen, ik denk niet dat we daarnaartoe gaan, maar ik zou vooral de meest gezonde gemeente willen worden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u.

Mevrouw Prenger: Ik wil graag in een gemeente leven waar mensen ook hun eigen regie in handen hebben, dus juist niet dat betuttelende.

De voorzitter: Dank u wel. Duidelijk. mijnheer Veerman, u wil nog reageren. Gaat uw gang.

De heer Veerman: Interpretatie inderdaad. Ik wilde even wijzen dat op het landelijk beleid de oud-staatssecretaris Karremans van de VVD hier een warm voorstander van is. Dat een landelijk

beleid. Zeker in het kader van gezonde jeugd 2040, het Nationaal Preventieakkoord, komen er richtlijnen voor reclame en zullen gemeentes daar straks aan moeten voldoen. We kunnen alleen vooruitlopen op die beslissing die gaat komen. Het gaat er toch komen, denk ik.

De voorzitter: Ik zie dat mevrouw Van Schie als eerste de hand even opstak. Daarna mag u nog even reageren. Gaat uw gang, mevrouw. Wat een leuke discussie is dit toch ineens geworden. Gaat uw gang.

Mevrouw Van Schie: Ik zit een beetje met het dilemma dat, er kan wel een bord hangen met gezonde groenten-reclame of helemaal geen reclame meer, maar wat als de avocado duurder is dan de patat, zal ik maar zeggen? Wat ... Hoe ... Dan kan je beter zorgen dat mensen genoeg geld ook hebben om de avocado te kopen.

De voorzitter: Een hele mooie filosofische kijk op dit verhaal. Mevrouw, zie je, ik ben helemaal gewoon het spoor bijster, ik ... Het is niet meer gezond, het is niet meer gezond. Mevrouw Prenger die stak als eerste de hand op. Gaat uw gang.

Mevrouw Prenger: Dank u wel. En even op D66 terug te komen, het gaat er gewoon ... Overal waar te voor staat, er is te veel inmenging, te veel betutteling, is niet goed. Laat mensen ook in hun eigen waarde en zelf de regie bepalen.

De voorzitter: Daar ... U wilt daar nog op reageren mevrouw Oude Alink, of sleep u hem erin?

Mevrouw Oude Alink: Dat kan wel. We worden de hele dag betutteld door al die bedrijven eigenlijk. De hele omgeving zit er vol mee, waar je ook naar kijkt, en we verbieden niemand om een keuze te maken, je kunt gewoon gezellig naar McDonald's als je dat wil, maar je hoeft niet constant aan alle kanten te zien van, haal een burger. Dat heeft het Voedingscentrum laatst ook nog gezegd. Dat heet, hoe heet dat ook alweer, eetdrammers volgens mij, van, je moet constant eten, je moet meer eten, je moet meer frisdrank drinken. Kunnen we daar van af alsjeblieft? Dat is eigenlijk wat ik zou willen zeggen.

De voorzitter: Mooi. Dan concluderen wij deze gezonde discussie. Dan wil ik graag nog het woord geven aan mijnheer Veerman van D66. Ook u heeft nog de tweede termijn. Gaat uw gang.

De heer Veerman: Wethouder, bedankt voor de beantwoording van een aantal vragen. Ik heb toch nog wel enige aanvulling eigenlijk, en ook dingen wat recht te zetten ook soms. Want als we kijken naar het AZWA, die komt binnenkort, wordt die door de leden van de gemeentes akkoord verklaard, najaarsvergadering. Maar die bedragen staan nu al voor 50 miljoen op begroting voor 2026. We kunnen beleid maken voor het eerste jaar. Dat geldbedrag is bekend, alleen de verdeelsleutel zou je daarop los moeten laten. Die is denk bij de accountant wel of de controller bekend van onze gemeente wat we normaal krijgen. Dan kan je daar gewoon mee verder werken en dan kan je gewoon dat gaan inzetten voor het komend jaar. Wat dat betreft, het hoeft toch niet het probleem te zijn om die uitvoeringsagenda zo lang voor zich uit te stellen. Want u noemde nu het tweede kwartaal van 2026. Dat vind ik eigenlijk veel te ver. Want ik snap dat je beleid moet uit gaan voeren, maar je moet nu dan wel komen met wat en hoe. En dat duurt gewoon te lang om een halfjaar te wachten tot dat een keer bekend is. Daar kunnen we echt nu wel een paar slagen mee maken, denk ik, en daar voor de coalitie vorming van een nieuwe coalitie in de raad daar een voorstel mee komen. Dat hoeft niet zo lang te wachten, vind ik. Dat vind ik gewoon te lang. Wat dat betreft, wil ik dat even meegeven op dit moment en ben ik het helemaal met RB eens, moeten we dan op een gegeven moment ook dit beleid weer gaan herijken? Want wat kunnen we anders met het wat en hoe? We gaan nu regels vaststellen van,

dit is het beleid. En dan gaan we straks op basis van de middelen die er zijn, gaan we dan met wat en hoe ineens veranderen. Ik denk, daar moeten wij als de raad ook zeggenschap over hebben. En daar zijn wij dan niet meer bij betrokken. Dat vind ik ook wel heel vervelend. Want dan trek je hem zo uit elkaar, doordat de ene raad beslist over het beleidsmatige en de ander gaat dan over de uitvoering en het financiële gedeelte beslissen. Ik vind dat heel erg ongezond, om het zo maar te zeggen, om maar even in gezondheidstermen te blijven. Als we kijken naar, welke had ik nog meer staan ... Ik had nog een aantal opmerkingen. Als we kijken naar het zorgloket, er loopt ook in het kader van mentale gezondheidsnetwerken een loketfunctie vanuit IZA en daar zou die wel in vorm in samengepakt kunnen worden, vanuit de IZA-middelen. Afhankelijk van hoe we er in de regio Haaglanden hiermee omgaan, is daar volgens mij wel beleid ontwikkeld om ook die mentale gezondheidsnetwerken, om de loketfunctie die daarvoor is, om daar ook iets mee te doen. Ik had nog, als we dan toch in die uitvoeringsagenda punten gaan verwerken, mis ik er nog een aantal die we dan ook zeker nog even moeten meenemen die onvoldoende aan bod komen op dit moment. Dan heb ik het over vrouwengezondheid, om extra aandacht aan die specifieke behoeften voor vrouwen, om daar aandacht aan te geven, om dat verder uit te werken. Ik mis het Hoofdlijnenakkoord Ouderen, wat ook een akkoord is wat in het AZWA zit, maar ook apart. Daar zie ik helemaal heel weinig van terug. Dat mag ook nog wel een aandachtspunt zijn in het gezondheidsbeleid in zijn geheel. Even terugkomen op vapo. Ook mijnheer Karremans heeft in de vorige periode, toen hij nog staatssecretaris was, extra middelen beschikbaar gesteld. Die komen naar, naast dat een nationale, nee, de Nederlandse ... Of de nieuwe Voedsel- en Warenautoriteit ook extra middelen heeft gekregen, heeft Trimbos ook extra middelen gekregen om te kijken hoe zij daar met vapo om kunnen gaan. En die middelen komen ook naar de gemeente toe. Je kan bij Trimbos ook kijken hoe je daar invulling aan zou kunnen geven. Het is goed om daar even naar te kijken, om dat ook dan in dit gezondheidsbeleid dan mee te nemen. Dan ga ik even naar wat we tussentijds gaan doen, want ik ... Daar heb ik nog geen antwoord op gehad. Als we dan kijken over de cijfers vanuit 2019 tot 2022, zag ik dat er per jaar 220.000 euro beschikbaar was voor gezondheidsbeleid. Dat is het cijfer wat ik daarin zag. Ik weet niet of dat al bijgeplust is. Dan hou ik even alle akkoorden die er zijn, de middelen die via de SPUK binnenkomen, even buiten beschouwing. Want die zullen dat wel opplussen, hoop ik. Maar wat is er nu beschikbaar en wat gaan we daar dan ... Wat kunnen we dan nu wel uitvoeren? Want als dit beleid straks uitgevoerd moet gaan worden en er zit helemaal geen financiële dekking tegenover, wat kunnen we dan extra gaan uitvoeren? Want we hebben heel veel voorwaarden en beleid wat we nu willen gaan uitvoeren, maar daar zit helemaal geen dekking tegenover, want we hebben helemaal geen middelen. En zeker als we zeggen van, Happy Fit, dat schuiven we nog door, ook naar een later stadium, heb je helemaal geen middelen, behalve dan de AZWA middelen die er vrijkomen vanaf januari, die extra middelen om extra beleid te kunnen gaan ontwikkelen. Dat is nogal een vraag. Ik zie ook dat er vanuit ggz, een goede vraag ook van GroenLinks, gezegd wordt van, we zijn nu lokaal aan het helpen binnen Welzijn om in de voorliggende voorziening ook vanuit de loketfunctie, wat heel goed is, denk ik, te kijken in het kader van normalisatie wat we zelf kunnen doen, voordat extra hulp nodig is, waar extra geld voor nodig is, of extra uitgebreide hulp voor nodig is, zo moet ik hem zeggen. Wat ik me wel afvraag, als we die hulp door Welzijn Rijswijk laten uitvoeren, krijgen zij re dan ook extra middelen voor en zitten dan die 220.000 euro die we nu al hebben, of moeten we daar voor komend jaar, nieuwe jaar, extra middelen voor beschikbaar stellen? Want ik kan me niet voorstellen dat ze dat lumpsum binnen de doelstellingen van het huidige financiële plaatje doen wat ze ... Van het geld wat ze nu krijgen. Dat zal een extra doelstelling zijn die daaraan toegevoegd moet worden. Nu is het goed dat de collega hier nog zit, want die gaat over welzijn en over Welzijn Rijswijk, dus misschien dat hij daar een antwoord op heeft hoe dat dan binnen de

doelstellingen van Welzijn Rijswijk gaat vallen. Volgens mij, wat ik ook nog wilde zeggen, de landelijke nota Gezondheidsbeleid, daar zit geen financiële dekking achter. Als die straks komt in november of december, is dat een richtlijn voor de gemeenten om hun beleid beleidsmatig te kunnen gaan ontwikkelen. Maar daar zit geen financieel plaatje achter. Het heeft helemaal niet met het AZWA te maken. Je hoeft daar eigenlijk helemaal niet op te wachten. Want het heeft helemaal niet met elkaar te maken. Die financiële dekking die moeten wij met elkaar vinden. En daar vind ik het ook zo interessant dat, over preventie, dat u zegt van, die preventiemiddelen die zitten hier in verwerkt. Dat klopt. Maar als je kijkt naar de hervormingsagenda en de commissie van de Ark, zegt zij heel duidelijk binnen het jeugdbeleid ook van, je kan wel heel veel doen met de middelen die we nu krijgen, maar je zal ook extra middelen beschikbaar moeten stellen om in de toekomst in het kader van provincie het omlaag te brengen. Met de huidige middelen die we nu hebben, gaan we dat gewoon niet bereiken. Van de Ark heeft daar ten opzichte van de jeugdhulp een heel goed voorbeeld van. Hij zegt van, er moeten lokaal maar ook landelijk meer preventiemiddelen komen om überhaupt de gezondheid te kunnen waarborgen in de toekomst. Tot zover. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u. Wethouder Wit, gaat uw gang voor de tweede termijn.

De heer Wit: Dank u wel, voorzitter. Eventjes eerst 3 maar even ingaan op de middelen. Meeste wat we nu hadden, liep in principe ... Dat zijn de middelen die we vanuit de regelingen hebben. En dan hebben we het echt over de IZA-regeling en de GALA-regeling en de middelen die we daaruit beschikbaar hebben. Daarnaast hebben we als gemeente ... Brengen we twee ton die we echt zelf structureel hebben en daarmee bekostigen we Happy Fit en een aantal subsidies en interventies. Dat zijn de middelen die we inderdaad vast nu hebben. Goed, u geeft aan, vanuit AZWA ... In het AZWA staan niet de middelen. De middelen zijn al beschikbaar. We kunnen alvast die stap naar voren zetten. Maar u geeft zelf ook aan, de verdeelsleutel is er nog niet. En dan kun je natuurlijk wel zeggen van, we kunnen wel ongeveer gaan inschatten waar we terechtkomen. Ik vind dat toch riskant. We hebben daar in het verleden ook wel eens een misstapje in gemaakt. En om nu te zeggen van, we gaan daarop de hele uitvoeringsagenda baseren zonder dat we die verdeelsleutel hebben, ik wacht liever nog even. U geeft zelf ook ... De komende maand zit het in de commissie, hopelijk kunnen we dan ook snel over die verdeelsleutel beschikken en kunnen we die stap zetten. Tegelijkertijd, u heeft een pleidooi om dan toch maar die ... Om die uitvoeringsagenda te versnellen. Om die voor maart, want u wil het duidelijk voor de verkiezingen hebben, om die alvast beschikbaar te stellen. En dan blijf ik toch een beetje zitten met een belangrijk punt, en dat is goede participatie. Goed ophalen vanuit onze omgeving, ook vanuit de maatschappelijke partners, maar zeker ook vanuit onze inwoners. Hoe gaan we dit op een goede manier doen? En ik denk dat ... Ik vind dat u daar te kort door de bocht gaat als u zegt van, dat kan wel voor die tijd. En daarnaast, op het laatste moment iets vaststellen als uitvoeringsagenda vlak voordat er een nieuwe raad zit, daar kun je ook je twijfels bij hebben of dat verstandig is. Ik vind het uit elkaar trekken eerlijk gezegd helemaal geen probleem. Uiteindelijk moeten we daar dan nog een aantal jaren met dat beleid verder gaan.

De voorzitter: Mijnheer Van der Veer, u wilt interrumpen. Gaat uw gang.

De heer Van der Veer: Ik ben het eens dat het participatiebeleid belangrijk is. Maar dan zou je hem gewoon helemaal vind ik naar de volgende periode moeten schrijven. Dan moet je het gewoon bij elkaar houden. Als je dat belangrijk vindt, en dat vind ik op zich ook belangrijk, als je zegt, die landelijke nota, de uitvoering ervan, daar hebben we het participatiebeleid voor nodig, dan vind ik ook gewoon dat je hem echt helemaal bij elkaar gewoon naar tweede kwartaal 2026

moet trekken en niet nu zo blijven rommelen als het financieel en participatiebeleid niet bij elkaar kunnen brengen.

De heer Wit: Voorzitter, daar ben ik het absoluut niet mee eens. Het feit is gewoon dat participatie ... Heeft echt zin, als je gaat kijken naar uitvoering. Wat willen mensen graag zien? Dit is een kaderstellende nota. Het is algemeen. Er staan heel veel lijnen in. Die komen vanuit bestaand beleid voor een groot deel en vanuit ook de Rijksoverheid en allerlei pijlers die daaronder staan. Ik denk dat dit een goede stap is om juist wel die stap nu te zetten. Nogmaals, we kunnen daarvan mening van verschillen. Maar ik denk dat het onverstandig is om dit voor je uit te schuiven en dan op een later moment nog eens een keer weer een helemaal een discussie te gaan voeren, terwijl we feitelijk met dit beleid niet veel anders doen als gewoon de prioriteiten voorbereiden, aangeven waar onze zwaartepunten van zorg de komende tijd gaan liggen. En ook de wijze waarop we met de bestaande middelen en de verwachte middelen dat in een brede zin willen gaan inzetten. En dat gaan we prioriteren richting die uitvoeringsagenda. En dat zou ik toch echt willen voorstellen om dat op een goede manier te doen. Voorzitter, het CDA, hoe gaat dit beleid helpen bij de prioritering? Wat ik net al aangaf, de cijfers die in dit beleid staan en waar wij de grote problemen zien, daar zullen we ook een prioriteit op moeten gaan stellen. Tegelijkertijd komen er straks vanuit de participatie, ook vanuit onze maatschappelijke partners en vanuit inwoners, prioriteiten naar voren. Ik denk ook dat we daar dan goed naar moeten kijken wat er belangrijk is. En welke financiële middelen, die heb ik net aangegeven inderdaad. Twee ton structureel en dan nog de middelen die nu vanuit het GALA en het IZA beschikbaar zijn. U geeft aan, wat zijn de verschillen? Wat willen we ten opzichte van het forum, wat willen we nu bereiken? Goed, thema's van beleid in 2026 en 2029, dat waren gezond opgroeien. Dat is bij ons gezond gewicht geworden, gezonde levensstijl. Dat is ... Wacht, sorry. Gezond gewicht is gezond opgroeien geworden. Gezond gedrag is gezonde leefstijl geworden, dus breder. Kwetsbare inwoners was een pijler. Wij zeggen, mentale gezondheid. Ik denk dat de cijfers wel aangeven dat daar ook echt een uitdaging zit. En daarbij gekomen is gezonde leefomgeving en vitaal ouder worden. Tegelijkertijd heb je natuurlijk indicatoren uit het beleid van 2019-2022, die terugkomen in het nieuwe beleid. Lichaamsgewicht, beweging, roken, alcohol, geluidshinder en gehoorschade. Maar die zijn uitgebreid met nieuwe indicatoren en ook inzichten, bijvoorbeeld gezond opgroeien, het eten van groente, fruit, het gebruik van sociale media, problematisch gamen, depressieve gevoelens. Mentale gezondheid, die er ook niet goed in zat. Vertrouwen in de toekomst, risico op angststoornissen. Ik kan nog wel even zo doorgaan. Suicidepreventie natuurlijk wat dan vanaf 2026 ook wettelijk voorgeschreven wordt. Gezonde leefomgeving en nogmaals het vitaal ouder worden, dus kwetsbare gezondheid en ook het ervaren van gezondheid. Want daar moet je ook niet vergeten, je hebt gezondheid, je hebt ook het ervaren van gezondheid. Geestelijk zowel als lichamelijk. Allemaal met elkaar verbonden. Hoe bereiken we die mentale gezondheid? Dat is een mooie vraag. Ik kan daar denk ik een uur met u over praten. Maar om hier nu hapklaar in een paar woorden te zeggen hoe we dat gaan bereiken, we hebben verschillende interventies die we daarin kunnen doen. Welzijn op recept is er eentje van, wat ook effect begint te hebben. Maar uiteindelijk zullen we echt goed moeten kijken met het beleid wat hier voorligt en straks die prioritering, hoe willen we dit nu oppakken. Hoe exact welke programma's wij daarop gaan draaien, heb ik niet allemaal scherp hier op dit moment. Rijswijks Belang vraag mij ... Een warm pleidooi in ieder geval, wat ik goed gehoord heb. Maar vraagt ook om straks in de uitvoeringsagenda dat SMART te maken eigenlijk. Waar dat kan, zullen we dat doen. Is lastig natuurlijk met gezondheidsdoelstellingen. Maar ik vind het ... Ik ben het wel met u eens. We willen dingen graag meetbaar zien. Sommige dingen kun je heel goed meetbaar maken, maar gezondheidsproblematiek en de effecten daarvan meetbaar maken, ik

denk dat je doelen moet stellen. En die doelen hebben we in 2019 gesteld. Die hebben we niet allemaal gehaald. Daar moeten we ook van leren. En richting 2029 zullen we weer doelen moeten stellen. En daar zullen we, ben ik met u eens, een bepaalde vorm van meetbaarheid zeker in aan moeten brengen. En daarin is evaluatie ook zo belangrijk, dat we op een goede manier kijken, heeft het effect wat we nu doen? U geeft ook aan, moeten we het beleid dan herijken volgend jaar, stel je voor dat de financiële middelen helemaal wegvallen? Ik verwacht niet dat die helemaal wegvallen. Ik dacht nog ... Ik denk nog steeds dat we voor een groot deel die financiële middelen wel behouden. Niet voor niks heeft de VNG daar stevig in onderhandeld, ook richting de eindfase van het IZA, maar ook met het vervolgbeleid daarvan. En we zien dat dat ook effect heeft. Maar exact hoe dat gaat uitpakken, dat heb ik nog niet helemaal ... Dat hebben we nog niet helemaal helder. Ik denk niet dat het nodig is om het beleid dan te herijken, maar wellicht moet je gewoon scherp kijken, mocht nu ... Want we kunnen ook niet in een glazen bol kijken, wat is er in 2027 of 2028 beschikbaar? Je zult ook dan weer moeten kijken, net zoals we de afgelopen jaren hebben gedaan, welke middelen komen er? En dat kan zomaar ineens ook weer veranderen, zoals we ook gezien hebben met het IZA. Dat kan onder druk staan en dan weten we niet wat we krijgen. Als een overheid bepaalt dat er een korting komt op de SPUK of dat de SPUK verdwijnt ... Goed, met een korting. En dan kan dat weer een andere ... Dan kan dat andere prioriteringen leiden. Maar niet zozeer een ander beleid. Want ik denk dat het beleid an sich gewoon blijft staan. Dit zijn gewoon de kaders hoe we onze samenleving en onze inwoners gezond willen houden en krijgen. De uitvoeringsagenda, prioritering van waar Wij om vroeg, hoe gaan we dat ... Ik denk dat ik dat net heb aangegeven. Het is niet Q1 2026, Q2 2026. Maar dat had u denk ik aan de discussie die we net voerden al wel begrepen. Ik denk dat dat nog steeds een goede haalbare kaart is en dat we dan ook een goede uitvoeringsagenda hebben. U heeft het over ontmoeten in de wijk. De kinderrechtenambassadeurs hebben mij net ook een advies gegeven waarin inderdaad heel duidelijk stond, ga eens kijken naar ontmoetingsplekken en vooral ook voor de oudere jongeren. Want we hebben genoeg plek voor de jongere jongeren en dat is ... Ben ik helemaal met u eens. We hebben natuurlijk in het verleden wel de JOP's gehad, met als idee om die te gaan plaatsen. Daar hebben we een skatebaan voor teruggekregen, want dat hebben we toen iets anders ingezet, zoals u weet. Maar het pleidooi niet alleen vanuit de kinderrechtenambassadeurs, maar ook vanuit de jongeren die ik spreek, is gewoon heel duidelijk. We moeten daar absoluut iets mee. Ik heb ook vanuit de kinderrechtenambassadeurs hele mooie voorbeelden gegeven, die zeker de moeite waard zijn om te bekijken. Maar uiteindelijk moet het wel bekostigd worden vanuit ook het speelbeleid en daar hebben we ook grenzen in. Maar ik ben het met u eens. We moeten daar goed naar kijken. U geeft aan, de inwoners hebben we niet bereikt. Natuurlijk hebben we wel in ... Een bewonersvragenronde is er geweest, 2024, bewonerspeiling. We hebben inderdaad niet een uitgebreide participatie gedaan en nogmaals, ik denk ook dat je participatie echt goed moet doen op het moment dat je aankomt richting de uitvoeringsagenda. Dan ga je het hebben over, wat ga je praktisch voor die mensen betekenen? Je kunt wel mensen mee gaan nemen in een heel wollig beleid of in een uitgebreid beleid, dit is niet wollig, ik vind het uitgebreid, maar tegelijkertijd denk ik dat je dan veel mensen passeert of in ieder geval hoog over het hoofd gaat. Kun je beter niet doen. Zorg dat je ze meeneemt in de uitvoering. VVD vraagt nog, kritisch kijken naar Happy Fit. Gaan we doen. Maar we kijken in 2026 kritisch naar alle interventies, en zeker ook naar Happy Fit. We hebben ook de JOG-interventie. We hebben verschillende ook erkende interventies. Wat dat betreft helemaal terecht dat u dat vraagt, maar staat zeker ook in de planning. Niet alleen natuurlijk ook omdat het contract met Happy Fit afloopt. We gaan ook kritisch kijken, hoe gaan we verder? De reclames, u vraagt mij om een reflectie daarop. Ik ben op zich niet tegen, wat ik net al aangaf, om daar wel kritisch naar te kijken. Er zijn meerdere gemeenten die het wel doen. En waar ook ... Precedenten zijn er. Je

kunt ook daadwerkelijk bepaalde dingen wel uit de openbare ruimte weren. Er zijn ook wel rechtszaken over gevoerd die soms positief uitvallen, soms negatief. Dat ging dan vooral om petrochemie, aardolie, reizen, dat soort dingen. Die wil je ook misschien niet in de openbare ruimte hebben. Iedereen heeft daar een mening over. Ik een hele sterke ook. Maar inderdaad, op dit gebied, op fastfood, wat ook door mevrouw Prenger van Beter voor Rijswijk aangegeven wordt en impliciet eigenlijk ook door Rijswijs Belang, is dat niet betutteling? Ik ben het ... Ik zie daar niet zozeer betutteling in, als wel het goed ook onze inwoners beschermen op bepaalde manier voor eer agressieve reclamecampagnes. Tegelijkertijd, nogmaals, het is onderdeel van dat ...

De voorzitter: Mijnheer Ezinga wilt u interromperen. Gaat uw gang.

De heer Ezinga: Voorzitter, een Whopper vind ik niet echt heel erg agressief. Voorzitter, in den beginne was er een boom en in die boom zat een appel en een slang en twee naakte mensen. Dat was de eerste reclame. De slang bood de appel aan Eva en op dat moment begon de zondeval en schaamden wij ons dat we dingen deden en gingen we kleren aan doen. Dat was de eerste reclame, nota bene een appel, niet eens een Whopper. U geeft aan dat we ook een mentale gezonde samenleving moeten hebben. Daar hoort ook weerbaarheid bij, een weerbare samenleving, dus ook weerbaarheid tegen verleiding. Want als wij geen enkel ding kunnen weerstaan, hoe gaan wij dan ons weerstaan tegen dingen die we niet kunnen weerhouden?

De voorzitter: Bedankt voor deze filosofische lezing. Wethouder Wit, gaat uw gang.

De heer Wit: Hele mooie gedachte. Dank u wel, voorzitter. Als ik het woord mag. Goed, ik ben niet gelovig, ik geloof ook zeker niet in de schepping, ik geloof ook niet in wat u ... In het beeld wat u net stelt. Bij mij is begonnen met een big bang. Is een heel ander verhaal. En de eerste reclame, geen idee wanneer die geweest is. Ik denk ... Ik vermoed zo ergens in de zeventiende eeuw, achttiende, zestiende eeuw. Maar ik denk niet dat we kunnen achterhalen wat dat voor reclame was. Tegelijkertijd, ja, we moeten een weerbare samenleving creëren. Ik denk niet dat we door op bepaalde onderwerpen strenger te zijn als het aankomt op blootstelling voor jongeren, dat we daar niet mee een weerbare samenleving creëren. Ik denk niet dat dat het geval is. Ik denk niet dat onze inwoners minder weerbaar geworden zijn sinds ze geen sigarettenreclame meer in de openbare ruimte zien. Men heeft nog steeds de mogelijkheid om ze te vinden en men weet ze ook nog goed te vinden. Ik denk ook dat we nu een beetje van het hoofdonderwerp afdwalen. Het staat niet in deze beleidsnota. Het is wel iets wat wellicht richting de uitvoering besproken gaat worden. Hoe we dat gaan doen, ik ga daar graag met u over in gesprek, maar ik wil toch even weer terugpakken richting dit beleid, als u het mij toestaat. Even kijken. GroenLinks, wanneer gaan we de wijkgerichte aanpak voor vaccinaties oppakken en kan dit maatwerk ... En wat kost dit? Kan dit met maatwerk en wat kost dit? We zijn al bezig met wijkgerichte aanpak. Maar uiteindelijk, maatwerk, we weten ook in welke wijken inderdaad de vaccinatiegraad het laatste is, dus daar zullen we ook onze focus op hebben. Dat is ook daadwerkelijk het ongelijk investeren in dit geval. Dat is onderdeel van. Even kijken. Kunnen we als gemeente iets doen, de wachtlijsten voor mentale gezondheid? Dat vind ik lastig. Uiteindelijk is het een kwestie van goed met onze ... Alle partners kijken, waar zijn middelen nodig? Hoe kunnen we dat verder uitbreiden? Hoe kunnen we elkaar ondersteunen? Om nu te zeggen van, dit zijn middelen waarvan we zeggen, zo kunnen we de wachtlijsten naar beneden brengen. Ik vind dat heel lastig. Het lukt in de jeugdzorg momenteel langzamerhand. We zien ook dat het op andere terreinen gebeurt. Maar het vergt investeringen. En die investeringen moeten we wel kunnen doen. Nogmaals, Welzijn op recept werkt goed, heeft ook echt effect. D66, ik heb het net al even gehad over die verdeelsleutel. Even kijken. Beleid en uitvoering. U heeft verder niet heel

veel vragen ... U heeft mij wel een hele hoop dingen meegegeven. Ik ben het niet met u eens dat we Happy Fit makkelijk doorschuiven. Het is uiteindelijk gewoon een contract wat we hebben met Happy Fit en dat is nog tot en met 2026. En wat ik net ook aangeef, we gaan al onze interventies kritisch bekijken en daar is Happy Fit er een van. Het is niet dat we het automatisch door ... We hebben gewoon een contractuele verplichting. U geeft een aantal dingen aan die er niet instaan. Vrouwengezondheid, het HLO. En dat ben ik ook wel met u eens. Het HLO Wordt trouwens wel genoemd hierin, maar uiteindelijk zullen we ook daarin nog wel een stap moeten zetten richting die uitvoeringsagenda. Nogmaals, er zit nog wel wat werk in ook om een goede uitvoeringsagenda op te stellen. Wat ik net ... Wat we nu gaan doen, ik heb net al aangegeven welke middelen we hebben en wat we doen en wat we momenteel lopen, welke projecten we lopen en welke we ook ingediend hebben bij het IZA. Dat is een behoorlijke lijst. Wij doen niet aan onderbesteding, kan ik u vertellen. We zitten goed op rit om daar onze maximale financiële middelen uit te halen. Het zorgloket, IZA, geeft u meer als suggestie aan, om daar ... Die ken ik natuurlijk en daar zullen we ook op aansluiten. Maar ik heb daar niet echt een concrete vraag over gehoord. En extra middelen beschikbaar stellen, uiteindelijk is dat ook een keuze die we met zijn allen, ook u als gemeenteraad, moeten gaan maken. Welke middelen willen wij beschikbaar stellen om onze inwoners gezond te krijgen. En om de stap te zetten om vanuit dit beleidsstuk richting een uitvoeringsagenda te gaan, betekent inderdaad dat er middelen moeten komen. Ik hoop dat we op korte termijn dat helder hebben wat we beschikbaar krijgen vanuit de Rijksoverheid. U weet wat wij beschikbaar stellen momenteel. We gaan richting de begroting.

De voorzitter: Mijnheer Veerman wil u graag interromperen. Gaat uw gang.

De heer Veerman: Toch nog even over die extra middelen, want die gingen over het ggz, over de mentale gezondheidsnetwerken inderdaad, mentale gezondheid van de mensen. En dat Welzijn Rijswijk, dat begrijp ik nu uit uw woorden, een extra taak op zich heeft genomen om daar aandacht aan te geven. Mensen van Welzijn Rijswijk zetten zich op dit moment in. Dat is buiten de doelstellingen die we ooit gesteld hebben vanuit het welzijnsbeleid dat door uw collega is opgeschreven. Dat betekent dat de doelstelling van de middelen die Welzijn Rijswijk nu krijgt aangepast gaat worden. Dat kan natuurlijk. Dan houden ze hetzelfde geld. Dat houdt lumpsum. Maar je kan ook zeggen van, we passen deze begroting aan, nu al, daar hebben we nog even tijd voor. Ik weet niet of dat kan met een motie, maar dan dat er extra middelen naar Welzijn Rijswijk gaan, om juist hier, als ze daar nu al mee begonnen zijn, om die doelstelling toe te voegen en daar nu al geld voor beschikbaar te stellen. Dat kunnen we nog doen volgens mij.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Wit: Voorzitter, dat gaan we ook doen, de acties die Welzijn Rijswijk uitvoert in het kader van het sociale verwijzen, zoals Welzijn op recept en mentale gezondheidsnetwerk. Daar komen extra middelen voor. En die krijgen ze vanuit het IZA, GALA. Er zijn daadwerkelijk extra middelen voor beschikbaar gesteld. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dat was het voor uw tweede termijn ook, mijnheer Wit? Mooi. ik ... Wordt het een bespreekstuk of een hamerstuk? Ik gok een bespreek stuk, maar puur op een onderbuik gebaseerd.

Mevrouw Van Schie: Bepreekstuk wat mij betreft.

De voorzitter: Dat gokte ik al. Mooi. Dan gaat hij als de bespreekstuk naar raad. En dan zijn wij aan het einde gekomen van deze vergadering. Dank u wel, allemaal, voor de aandacht. Fijne avond verder en tot de volgende.

